

Udviklingsstrategi LAG Faaborg-Midtfyn 2007-2013

28. februar 2008

Udviklingsstrategi for LAG Faaborg-Midtfyn 2007-2013

Indholdsfortegnelse:

Indledning	4
1. Formalia, navn og adresse	6
2. Kontaktperson (formand for den lokale aktionsgruppe)	6
3. Bilag	6
4. Redegørelse for udarbejdelse af lokal udviklingsstrategi og gennemførelse	6
4.1 Inddragelse af medlemmer	6
4.2 Inddragelse af det lokale liv	7
4.3 Samarbejde med offentlige myndigheder og interessegrupper	7
4.4 Fordeling af opgaver i LAG Faaborg-Midtfyn	9
5. Analyse af Faaborg-Midtfyn Kommune med fokus på landdistrikterne .	10
5.1. Befolkningssammensætning og udvikling	10
5.2. Indkomstniveau	12
5.3. Uddannelse	13
5.4. Beskæftigelse og erhverv	14
5.5. Pendling	17
5.6. Boliger og huspriser	17
5.7. Samlet vurdering – Faaborg-Midtfynske udfordringer	19
5.8. SWOT-analyse	22
6. Strategi	23
6.1 Vision og målsætning LAG Faaborg-Midtfyn	23
6.2 Beskrivelse af strategiske indsatsområder	24
6.2.1 Bosætning – trivsel og nye muligheder	24
6.2.2 Erhvervsudvikling og iværksættere	25
6.2.3 Kompetenceudvikling	26
6.2.4 Turisme	26
6.2.5 Børn og unge	27
6.2.6 Landsbyudvikling	28
6.2.7 Kultur	29
6.2.8 Idræt	30
6.2.9 Natur	31
6.2.10 Andet	31
6.2.10.1 Specifikke områder, der kræver særlig indsats og vægtning i projekterne	31
6.2.10.2 Analyser og undersøgelser	32
6.2.10.3 I dag ukendte faktorer	32
7. Aktiviteter og mål for indsatsområder	32
7.1. Kvantificerede mål og forventede aktiviteter	32
7.2. Indsatsområde: Bosætning	32
7.3. Indsatsområde: Erhvervsudvikling og iværksættere	33
7.4. Indsatsområde: Kompetenceudvikling	34
7.5. Indsatsområde: Turisme	34
7.6. Indsatsområde: Børn og unge	35
7.7. Indsatsområde: Landsbyudvikling	36
7.8. Indsatsområde: Kultur	37
7.9. Indsatsområde: Idræt	37
7.10. Indsatsområde: Natur	38
8. Budget og medfinansiering	40
8.1 Budget	40
8.2 Medfinansiering	41
9. Bemærkninger	45
9.1 Fokusering af indsatsen	45
9.2 Information og PR	45
10. Underskrifter	47
 Bilag	

Indledning

Baggrunden for den udviklingsstrategi for LAG Faaborg-Midtfyn, der her fremlægges, er lov nr. 316 af 31. marts 2007 om udvikling af landdistrikterne (landdistriktsloven), hvis formål er at bidrage til en bæredygtig udvikling af landdistrikterne, hvor vækst er baseret på bæredygtig anvendelse af ressourcerne, og hvor lokal medbestemmelse samtidig bidrager til at skabe attraktive levevilkår og lokale arbejdspladser.

Regeringens overordnede mål med landdistriktsprogrammet er helt grundlæggende at skabe mere balance i Danmark. De midler, der gives til støtte skal bruges til at

- skabe flere arbejdspladser i landdistrikterne
- udvikle fødevarebranchen
- gøre det mere attraktivt at bo på landet
- bevare Danmarks rige natur
- sikre miljøet.

Støtten (statslige og EU midler) i Landdistriktsprogrammet 2007-13 er fordelt på tre akser:

Akse 1: Udvikling i fødevarebranchen

Akse 2: Styrket natur og miljø

Akse 3 / 4: Job og levevilkår – herunder støtte til og drift af lokale aktionsgrupper.

I hvert af årene 2007 og 2008 er der afsat kr. 560 millioner til udvikling af landdistrikterne. De er fordelt således

25,4 % til udvikling af fødevarebranchen	- kr. 142 millioner
55 % til styrket natur og miljø	- kr. 308 millioner
19,6 % til job og levevilkår	- kr. 110 millioner

(der er endnu ikke fastsat beløb for de efterfølgende år)

I den forbindelse er udarbejdet bekendtgørelse nr. 490. Bekendtgørelsen fastlægger bestemmelser om oprettelse og drift af lokale aktionsgrupper, der skal administrere dele af det danske landdistriktsprogram for perioden 2007-2013. De lokale aktionsgrupper skal medvirke til at opfylde målsætninger for landdistriktsprogrammet. En lokal aktionsgruppe er et partnerskab mellem lokale myndigheder, organisationer, foreninger, virksomheder og borgere med det formål at bidrage til udviklingen af lokalsamfundet og landdistrikterne i henhold til en lokal udviklingsstrategi.

LAG Faaborg-Midtfyn blev stiftet som forening med bestyrelse på den stiftende generalforsamling 21. juni 2007. Efter at have opnået forhåndsgodkendelse har bestyrelsen for LAG Faaborg-Midtfyn udarbejdet denne lokale

udviklingsstrategi, som her lægges frem til diskussion blandt medlemmerne af LAG Faaborg-Midtfyn.

Bestyrelsen for LAG Faaborg-Midtfyn har til opgave at arbejde for gennemførelse af aktiviteter og opfyldelse af de mål, som fastsættes i den endelige, godkendte lokale udviklingsstrategi. Bestyrelsen for den lokale aktionsgruppe skal fremover prioritere og indstille projektansøgninger under landdistriktsprogrammet 2007-2013 til afgørelse i Direktoratet for FødevarerErhverv inden for en af direktoratet udmeldt økonomisk ramme.

Det er bestyrelsens mål, at den endelige udviklingsstrategi vil bidrage til at opfylde visionen om at støtte 'det hele liv' på landet og derigennem indfri målet om at skabe vækst og udvikling i Faaborg-Midtfyns landdistrikter med øget bosætning, flere iværksættere og arbejdspladser samt medvirke til at skabe attraktive levevilkår med trivslen i højsædet i kommunens landdistrikter, både for nuværende og kommende beboere.

Med venlig hilsen
Lokal Aktions Gruppe Faaborg-Midtfyn Kommune (LAG Faaborg-Midtfyn)

1. Formalia, navn og adresse

Navn:

LAG Faaborg-Midtfyn

Adresse:

c/o Erhvervsråd Faaborg-Midtfyn, Banegårdspladsen, 2B, 1., 5600 Faaborg

Type af lokal aktionsgruppe:

Landkommune

2. Kontaktperson (formand for den lokale aktionsgruppe)

Navn:

Erik Rahn Jensen

Adresse, tlf. og email:

Bellisvænget 12, 5856 Ryslinge, 6267 1790, erikrahnjensen@mobil.dk

3. Bilag

"Punkter fra idémødet 5/12 2007 på Ryslinge Højskole"

4. Redegørelse for udarbejdelse af lokal udviklingsstrategi og gennemførelse

4.1 Inddragelse af medlemmer

LAG Faaborg-Midtfyn har udarbejdet en udviklingsstrategi, der bygger på en høj grad af medlemsinddragelse. Bestyrelsen besluttede på sit møde den 1. november 2007 indholdet af det forestående medlemsmøde. Forløbet har herefter været følgende:

Den 28. november 2007: Idéer til projekttemaer og indsatsområder lægges på Internet.

Den 5. december 2007: Høringsmøde for alle nuværende og nye medlemmer af aktionsgruppen

Den 13. december 2007: LAG-bestyrelsesmøde

Den 14. december 2007: Hele udviklingsstrategien lægges på Internet til høring

Den 10. januar 2008: LAG-bestyrelsesmøde

Ved brev til medlemmerne og forskellige pressemeddelelser var nuværende og nye medlemmer af LAG Faaborg-Midtfyn indkaldt til høringsmøde den 5.

december 2007 på Ryslinge Højskole, hvor mere end 50 medlemmer mødte op. Her arbejdede vi efter cafémetoden. Mødedeltagerne arbejdede med indsatsområderne med relation til de aktuelle problemstillinger, der findes i landdistrikterne i Faaborg-Midtfyn kommune.

Bestyrelsen har i mødet den 13. december 2007 bearbejdet de idéer, der kom frem på medlemsmødet. På baggrund af disse tiltag, har bestyrelsen skrevet udkast til udviklingsstrategien.

Planen blev efterfølgende sendt i høring blandt medlemmerne af LAG Faaborg-Midtfyn, hos Faaborg-Midtfyn kommune og Region Syddanmark.

Fremover vil alle medlemmer af den lokale aktionsgruppe blive informeret om bestyrelsesmøder, medlemsmøder, nye og gennemførte projekter i regi af LAG Faaborg-Midtfyn samt generel landdistriktsudvikling i Danmark; dels via e-mail, pressemeddelelser dels på hjemmesiden for LAG Faaborg-Midtfyn. På hjemmesiden vil bestyrelsens referater være tilgængelige.

4.2 Inddragelse af det lokale liv

Når udviklingsstrategien er godkendt af Direktoratet for FødevarerErhverv, vil bestyrelsen for LAG Faaborg-Midtfyn i medierne orientere om, hvilke indsatsområder, der har mulighed for at opnå støtte. Dette vil ligeledes fremgå af foreningens hjemmeside.

Forud for kommunesammenlægningen til Faaborg-Midtfyn Kommune har der været en stærk organisering af mindre foreninger i landdistrikterne i de 5 gamle kommuner. I 2005/2006 blev der etableret 21 lokalråd dækkende alle kommunens landdistrikter. Disse lokalråd er gået sammen i paraplyorganisationen "Fynsland Lokalsamfund i Faaborg – Midtfyn kommune" som er repræsenteret i aktionsgruppens bestyrelse. Dette netværk vil medvirke til at formidle kendskabet til aktionsgruppens udviklingsstrategi helt ud i de enkelte landsbyer.

Faaborg-Midtfyns Erhvervsråd inddrages som aktiv sparringspartner. Især inden for området erhvervsudvikling og iværksættere. Endvidere tænkes det at inddrage Faaborg-Midtfyn Turistforening.

4.3 Samarbejde med offentlige myndigheder og interessegrupper

Denne udviklingsstrategi har været sendt i høring hos:

1. Medlemmer af LAG Faaborg-Midtfyn: Der indkom 2 høringssvar fra medlemmer. Høringssvarene er indarbejdet i udviklingsstrategien.

2. Region Syddanmark: Region Syddanmark har godkendt udviklingsstrategien 8. januar 2008. Regionen skriver i godkendelsen: "En gennemgang af udviklingsstrategien har vist, at den er indenfor rammerne af den regionale udviklingsplan for Region Syddanmark, hvilket samtidig er godkendelse på vegne af Syddansk Vækstforum".

3. Faaborg-Midtfyn Kommune: Kommunen har godkendt udviklingsstrategien på et kommunalbestyrelsesmøde 15. januar. Kommunen

skriver: "Behandlingen har vist at udviklingsstrategien er indenfor rammerne af Faaborg-Midtfyn Kommunes udviklingsstrategi. Udviklingsstrategien for Faaborg-Midtfyns Lokale Aktionsgruppe er derfor godkendt af Faaborg-Midtfyn Kommune."

Når udviklingsstrategien er godkendt af Direktoratet for FødevareErhverv, vil bestyrelsen udsende meddelelse til medierne, hvori det forklares hvilke indsatsområder, der har mulighed for at opnå støtte. Dette vil ligeledes fremgå af foreningens hjemmeside.

Der vil desuden på forskellig vis blive taget kontakt til lokale opinionsformidlere og netværk for at få disse til at medvirke aktivt til at formidle kendskabet til udviklingsstrategien for LAG Faaborg-Midtfyn i de enkelte lokalsamfund og foreninger.

Ligeledes vil de 21 lokalråd i kommunen og deres paraplyorganisation Fynsland blive inddraget som sparringspartnere i forhold til at opnå udviklingsstrategiens målsætninger. Det allerede eksisterende netværk af kommunens borgere, foreninger og erhvervsliv (bl.a. gennem Erhvervsrådet for Faaborg-Midtfyn) vil således blive aktivt inddraget i målsætningen om at føre strategien ud i livet gennem konkrete handleplaner.

LAG Faaborg-Midtfyn vil sørge for at bevare de tætte relationer til den kommunale forvaltning. Især i forhold til kommunens udviklingsafdeling, hvor der ligeledes arbejdes med landdistriktsudvikling, bosætningsstrategi og erhvervfremmende indsatser. Det skal ske på en sådan måde, at der skabes synergi og større sammenhængskraft på området. Der vil imidlertid være mulighed for at supplere med indsatser på områder, hvor kommunens indsats af forskellige årsager er nedprioriteret eller fraværende. Især vil LAG Faaborg-Midtfyn have opmærksomheden henvendt på aktiviteter og projekter, der kan få den nye, geografisk og demografisk meget sammensatte kommune til at fungere som en helhed på sigt.

På samme vis vil relationerne til Region Syddanmark blive forstærket og udbygget. Den her foreslåede strategi for LAG Faaborg-Midtfyn er da også udarbejdet med klart sigte på synergi med de tilsvarende planer for såvel Region Syddanmark som for Faaborg-Midtfyn Kommune.

De sydfynske kommuner lever i et fællesskab, hvor det er vigtigt at alle ressourcer anvendes bedst muligt. Derfor har LAG Faaborg-Midtfyn et seriøst ønske om et konstruktivt samarbejde med kommunerne i det sydfynske område (Svendborg, Langeland og Ærø Kommuner). Alle fire sydfynske kommuner har efter moden overvejelse etableret selvstændige lokale aktionsgrupper, hvilket er hensigtsmæssigt. Med det som udgangspunkt har der vist sig en udpræget vilje til samarbejde om både projekter og udviklingsperspektiver. Perspektivet er at gøre Sydfyn til en kvalitativ vækstregion – med en klar selvstændig profil, både nationalt og internationalt – og lægge fortiden som udkantsområde bag sig!

På et udvidet geografisk niveau vil LAG Faaborg-Midtfyn som oven for nævnt konstruktivt medvirke til udviklingsperspektivet for Region Syddanmark. LAG Faaborg-Midtfyn deler visionen "Det gode liv" og ser en relevant sammenhæng til indsatsområderne: Bosætning, Vækst og velfærd, Den lærende region og

fra Vadehav til øhav. Inden for disse strategiske indsatsområder kan det lokale perspektiv udfolde sig og være en vigtig del af regionens handlingsplaner, som besluttet og iværksættes i de kommende år.

Desuden er LAG Faaborg-Midtfyn opmærksom på behovet for samarbejde med Småøernes Aktionsgruppe. Såvel kommunen som Region Syddanmark har en del småøer i deres område. Der er derfor god grund til en koordinering af en del af indsatsen mellem LAG Faaborg-Midtfyn, andre LAG i regionen som f.eks. Svendborg, flere Lokalråd og også flere beboer- og andre foreninger.

4.4 Fordeling af opgaver i LAG Faaborg-Midtfyn

Bestyrelsen består af 11 generalforsamlingsvalgte medlemmer. Bestyrelsen har udarbejdet en forhåndsansøgning og en lokal udviklingsstrategi efter endelig godkendelse fra medlemmerne. Bestyrelsen varetager endvidere den overordnede ledelse af LAG'ens virksomhed, fører tilsyn, ansætter en koordinator, arbejder for gennemførelse af strategien, prioriterer og indstiller projekter til Fødevareministeriet og fører tilsyn med aktionsgruppens daglige ledelse, herunder:

- Drøfter og vedtager de overordnede visioner, værdier og strategier.
- Godkender projekter til finansiering under landdistriktsprogrammet.
- Forelægger bestyrelsens beretning om den lokale aktionsgruppes virksomhed i det forløbne år til godkendelse på den ordinære generalforsamling.
- Forelægger udkast til årsregnskab og revisionsberetning til godkendelse på den ordinære generalforsamling.
- Forelægger drifts- og likviditetsbudget for det kommende år til godkendelse på den ordinære generalforsamling.
- Udvikler foreningens aktiviteter.
- Godkender resultatmål.
- Foretager den nødvendige opfølgning på og kontrol med foreningens aktiviteter.
- Træffer nærmere aftale med koordinatoren om dennes opgaver og beføjelser.

Formanden er bemyndiget til at træffe afgørelse i sager, der vurderes som uopsættelige. Bestyrelsen skal efterfølgende orienteres om formandens afgørelse. Formanden er overordnet ansvarlig for bestyrelsens arbejde. Således koordinerer han/hun sammen med koordinatoren dagsorden for bestyrelsesmøder, og formanden forhåndsgodkender referater fra bestyrelsesmøderne, inden de sendes ud.

Koordinatoren er

- sekretariatsleder for den lokale aktionsgruppe
- kontaktperson i forholdet til Fødevareministeriet
- koordinator i forholdet til andre lokale/regionale myndigheder og interessegrupper
- rådgiver for lokale projektholdere og fører tilsyn med, at projekterne gennemføres i henhold til projektansøgning og godkendelse

Desuden kan koordinatoren være opsøgende og initiativskabende i LAG's arbejde.

LAG Faaborg-Midtfyn ser det således som en vigtig opgave for koordinatoren at være vejleder og sparringspartner for projekterne – lige fra idéfasen til implementering. Ved at hjælpe projekterne kan koordinatoren være med til at bane vej for succesfulde projekter, som bidrager til, at indsatsen får den planlagte effekt. Koordinatorens vejledning kan handle om konkrete forhold vedr. ansøgning og projektstyring (finansiering, andre støttemuligheder, budgetopfølgning, statusrapporter, udbetaling af tilskud osv.). Lige så vigtig er den inspiration og viden og de kritiske spørgsmål, som koordinatoren kan bidrage med når projekterne drøftes.

5. Analyse af Faaborg-Midtfyn Kommune med fokus på landdistrikterne

Faaborg-Midtfyn Kommune er dannet ved fusion af de fem midtjyske og sydvestjyske kommuner: Broby, Faaborg, Ringe, Ryslinge og Årslev, hvorimellem der er store strukturelle og befolkningsmæssige forskelle. Kommunen er Fyns geografisk største kommune med ca. 51.000 indbyggere, hvoraf ca. 70% bor i landområderne uden for Faaborg by og Ringe by. Kommunen er af Direktoratet for FødevarerErhverv blevet karakteriseret som en "landkommune" i relation til landdistriktsprogrammet.

Nedenstående analyse er baseret på "Udviklingsstrategi i Faaborg-Midtfyn Kommune, Baggrundsanalyse, oktober 2006".

5.1. Befolkningssammensætning og udvikling

Siden 1994 har der været en befolkningstilvækst på Fyn på 3 %. Væksten på Fyn har imidlertid ikke været lige så stor som i andre regioner som Sjælland og store dele af det centrale Østjylland.

I nedenstående tabel er vist indbyggertallene i 1994 og 2006 for kommunen fordelt på de fem basiskommuner. Som det fremgår heraf er befolkningstilvæksten for kommunen på 1% noget under befolkningstilvæksten for Fyn som helhed. Befolkningsudviklingen har været noget forskellig i de fem basiskommuner med fra +7% i Årslev Kommune til -4% i Ryslinge Kommune.

Indbyggertal	Udvikling 1994-2006			
	1994	2006	Absolut	Relativt
Område				
Broby	6.343	6.331	-12	0%
Faaborg	17.298	17.248	-50	0%
Ringe	11.001	11.269	268	2%
Ryslinge	7.176	6.920	-256	-4%
Årslev	8.793	9.376	583	7%
Faaborg-Midtfyn	50.611	51.144	533	1%

Årslev er et af de områder, der nyder godt af dens beliggenhed tæt på Odense, idet den som et af de få områder på Fyn og som det eneste område kommunen

har en befolkningsudvikling på over landsgennemsnittet.

Ryslinge har som det eneste delområde i kommunen en negativ befolkningsudvikling, og har således samme udvikling som udkantsområderne i øvrige dele af Danmark, og det er til trods for at området ligger forholdsvis tæt på Odense men også andre erhvervsbyer som Svendborg,

Broby, Faaborg og Ringe har alle haft en udvikling, der ligger under Fynsgennemsnittet.

Som det fremgår af nedenstående tal med indbyggertal fordelt på byer og landområder er der stor forskel på de mindre byers og landområdernes tiltrækningsevne.

Indbyggertal fordelt på byer og landområder	Udvikling 1994-2004			
	1994	2004	Absolut	Relativt
Faaborg-Midtfyn				
Årslev By	2857	3186	329	12%
Korinth By	1.062	1.150	88	8%
Nørre Lyndelse By	1668	1800	132	8%
Ferritslev By	924	992	68	7%
Bøjden By	329	348	19	6%
Espe By	512	535	23	4%
Rolsted By	320	332	12	4%
Ringe By	4755	4912	157	3%
Vester Åby By	866	893	27	3%
Kværndrup By	1520	1555	35	2%
Nørre Søby By	766	779	13	2%
Nørre Broby By	1.382	1.401	19	1%
Landdistrikter I Ringe Kommune	4794	4843	49	1%
Håstrup By	373	375	2	1%
Landdistrikter I Faaborg Kommune	4.492	4.516	24	1%
Diernæs By	303	304	1	0%
Faaborg By	7.318	7.329	11	0%
Vejle By	1.041	1.035	-6	-1%
Landdistrikter I Broby Kommune	2.476	2.460	-16	-1%
Gislev By	1563	1537	-26	-2%
Vester Hæsinge By	410	401	-9	-2%
Faldsled By	601	585	-16	-3%
Heden By	227	219	-8	-4%
Horne By	928	891	-37	-4%
Hillerslev By	233	223	-10	-4%
Millinge By	524	501	-23	-4%
Landdistrikter I Ryslinge Kommune	2222	2124	-98	-4%
Landdistrikter I Årslev Kommune	1953	1866	-87	-4%
Ryslinge By	1871	1781	-90	-5%
Brobyværk By	1034	976	-58	-6%
Tarup By	305	286	-19	-6%
Søllinge By	240	223	-17	-7%
Vantinge By	240	218	-22	-9%
Dyreborg By	235	211	-24	-10%
Svanninge By	267	228	-39	-15%
Ialt	50.611	51.015	404	1%

Der er ingen markant sammenhæng mellem beliggenheden af disse byer og områder og deres tiltrækningsevne – bortset fra de mindre byer i Faaborgområdet, hvori der er en del byer som har haft en negativ befolkningsudvikling. Det er imidlertid ikke alle. Således har Korinth haft en markant befolknings-tilvækst, der ligger væsentligt over landsgennemsnittet

Det er også væsentligt at bemærke at mange af de større byer i Faaborg Midtfyn kommune har haft en positiv befolkningsudvikling – men det er ikke entydigt.

Flere ældre og færre unge

Nedenstående tabel viser, at Fyn generelt har flere ældre og færre af de yngre i forhold til landsgennemsnittet. Det er samtidig markant, at kommunen generelt har færre børn, unge, nyetablerede unge (18 – 29) og unge familier end landsgennemsnittet og at den har flere etablerede familier, seniorer og ældre end landsgennemsnittet. Der er dog væsentlige interne forskelle i kommunen.

Alder	0-17 år	18 - 29 år	30 - 39 år	40-59 år	60 - 75 år	75 +
Udvikling 1994 – 2005						
Område	Relativt	Relativt	Relativt	Relativt	Relativt	Relativt
Hele landet	-21%	4%	10%	16%	5%	
Fyns Amt	-24%	-2%	11%	15%	4%	
Broby	-40%	0%	5%	21%	1%	
Faaborg	-37%	-15%	9%	19%	7%	
Ringe	-32%	4%	10%	9%	14%	
Ryslinge	-34%	-14%	12%	8%	3%	
Årslev	-37%	8%	7%	39%	23%	
Faaborg-Midtfyn	-36%	-5%	9%	19%	9%	

Fremtidig befolkning

I henhold til foreliggende prognoser for befolkningsudviklingen vil Faaborg-Midtfyn samlet set fortsat have flere ældre og færre unge end landsgennemsnittet. Kommunen har samlet set ikke tilstrækkelig stor tiltrækningskraft i forhold til den gruppe af unge og børnefamilier som er mest mobil på flyttemarkedet. Årslev tiltrækker p.t. de nye unge familier. Ringe er begyndt – men spørgsmålet er om Svendborgs tiltrækningskraft vil have indflydelse herpå, når motorvejen til Svendborg er færdig.

Ryslinge og Broby har vanskeligheder med at tiltrække familier, uanset om de er nye eller etablerede. Ydermere ser det ud til, at folk flytter fra Ryslinge – hvorfor Ryslinge også har et fastholdelsesproblem.

Kommunen skal således blive bedre til at tiltrække de nye familier samt de etablerede familier, for at få en bedre balance mellem de forskellige aldersgrupper i kommunen.

5.2. Indkomstniveau

Faaborg Midtfyn ligger lavt

Faaborg Midtfyn Kommune ligger på samme niveau som Fyn, hvorfor kommunens gennemsnitsindkomst er lav. Der er imidlertid væsentlige interne forskelle. Årslev området har en gennemsnitsindkomst, der nærmer sig landsgennemsnittet, og Broby ligger tæt på Fyns-gennemsnittet. Faaborg, Ringe og Ryslinge ligger til gengæld noget under Fyns-gennemsnittet. Det er generelt for hele Sydfyn, at indkomstniveau ligger lavt.

Udviklingen i den gennemsnitlige personindkomst i kommunen ligger lidt under udviklingen i den øvrige del af landet. Men også her er der interne forskelle, som dog ikke er så markante, bortset fra Faaborg, som haft en udvikling, der

ligger tættest på landsgennemsnittet og Broby, der har haft en svagere udvikling end de øvrige områder.

Gennemsnitsindkomst		
Område	2004	1994-2004
Hele landet	233.262	40,9%
Fyns Amt	217.542	40,6%
Ny Assens	223.068	43,2%
Ny Faaborg-Midtfyn	217.929	39,4%
Ny Svendborg	214.135	40,7%
Øvrig Fyn	217.409	40,4%
Ny Frederikshavn	216.293	36,6%
Ny Haderslev	220.281	40,4%
Ny Holbæk	234.718	42,8%
Ny Skanderborg	250.532	45,1%
Område	2004	1994-2004
Broby	218.331	37,9%
Faaborg	215.251	40,2%
Ringe	215.347	38,9%
Ryslinge	211.302	38,7%
Årslev	231.071	39,6%
Faaborg-Midtfyn	217.929	39,4%

5.3. Uddannelse

Faaborg-Midtfyn Kommune har et stort, varieret udbud af folkeskoler, friskoler og efterskoler, der giver let adgang til grunduddannelser i hele kommunen. Der er to gymnasier i kommunen, henholdsvis i Faaborg og Ringe. Herudover er der Ryslinge Højskole. Der er i kommunen ikke tilbud til unge og voksne af kort-mellemlange og videregående uddannelser eller erhvervsfaglige uddannelser, hvor de unge og voksne må tage disse uddannelser i Odense, Svendborg eller udenøs. Uddannelsesniveaut for kommunens borgere fremgår af omstående tabel.

Andelen af borgere med en længerevarende uddannelse ligger således under såvel landsgennemsnittet som gennemsnittet for Fyn, men der er store interne forskelle i kommunen.

Faaborg og Årslev områderne har en andel af personer med længerevarende uddannelse, som ligger tættest på Fynsgennemsnittet. Ringe følger godt med, mens Ryslinge og Broby har meget få med en længere varende uddannelse.

Kommunens andel af personer med en kort eller mellemlang uddannelse er næsten på niveau med landsgennemsnittet. Internt er fordelingen dog således, at Årslev har flest og Broby og Ryslinge har færrest.

Uddannelse	Lang videregående		Kort og mellemlang		Grundskole/gym.		Erhvervsfaglig	
	Antal 2005	Andel 2005	Antal 2005	Andel 2005	Antal 2005	Andel 2005	Antal 2005	Andel 2005
Område								
Hele landet	208791	5,50%	660921	17,30%	1558222	40,80%	1272642	33,30%
Fyns Amt	12188	3,70%	57816	17,30%	138213	41,40%	115916	34,70%
Broby	83	1,90%	619	14,20%	1.872	42,90%	1.685	38,60%
Faaborg	380	3,20%	1.914	16,30%	4.619	39,30%	4.495	38,20%
Ringe	211	2,80%	1.262	16,50%	3.179	41,60%	2.807	36,70%
Ryslinge	92	1,90%	643	13,60%	2.128	44,80%	1.771	37,30%
Årslev	210	3,30%	1.223	19,20%	2.369	37,10%	2.456	38,50%
Faaborg-Midtfyn	976	2,80%	5.661	16,20%	14.167	40,60%	13.214	37,90%

Kommunen har mange med en håndværksmæssig uddannelse og ligger således væsentligt over landsgennemsnittet og Fynsgennemsnittet. Kommunens andel ligger også væsentligt over Ny Svendborg Kommune men på niveau med Ny Assens Kommune.

Kommunens andel af personer med kun en folkeskole eller gymnasial uddannelse er også større end landsgennemsnittet. Igen dækker disse tal over væsentlige interne forskelle. Årslev og Faaborg områderne ligger på et niveau under landsgennemsnittet, og Broby men især Ryslinge ligger noget over landsgennemsnittet.

Det relativt lave uddannelsesniveau er således en udfordring for kommunen med at fastholde og tiltrække højt uddannede personer / familier.

Kommunen har forskellige potentialer i forhold til at tiltrække de bedst uddannede. Sammenholdt med befolkningsudviklingen og nettotilflytningen så ser det ud til, at Faaborg tiltrækker de etablerede veluddannede familier som har en stor indkomst, og at Årslev og til dels Ringe tiltrækker de nyetablerede veluddannede familier. Ryslinge og Broby tiltrækker derimod ikke mange med en højere uddannelse.

5.4 Beskæftigelse og erhverv

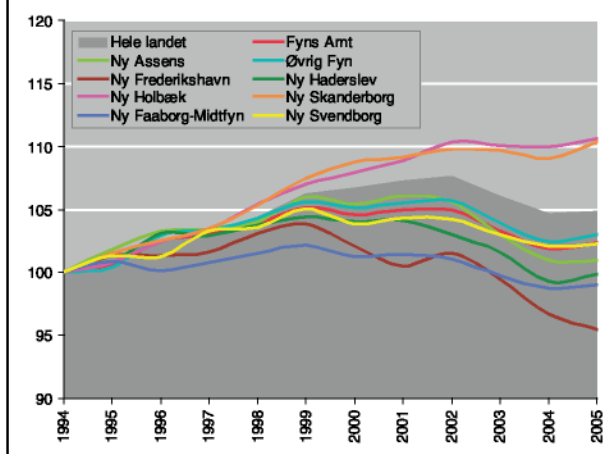
Antal beskæftigede i Faaborg-Midtfyn og udviklingen i beskæftigelsen fra 1994 til 2005 opdelt på de fem basiskommuner fremgår af omstående tabel med en sammenholdelse af tal for landet, Fyns Amt og udvalgte kommuner:

Udvikling i arbejdspladser

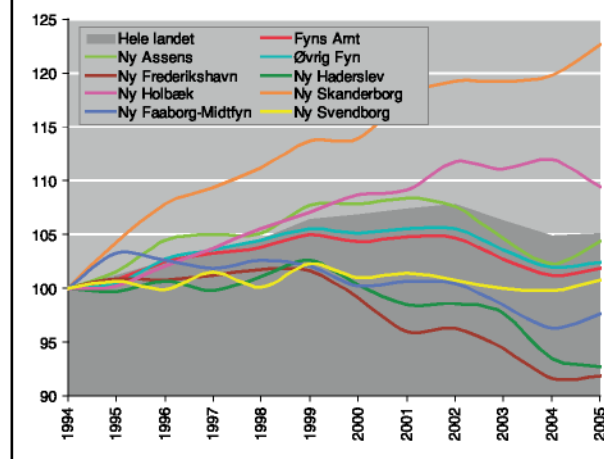
Område	1994	2005	1994-2005
Hele landet	2.573.491	2.703.751	5,1%
Fyns Amt	215.420	219.415	1,9%
Ny Assens	15.855	16.540	4,3%
Ny Faaborg-Midtfyn	22.327	21.785	-2,4%
Ny Svendborg	23.971	24.159	0,8%
Øvrig Fyn	153.267	156.931	2,4%
Ny Frederikshavn	33.072	30.385	-8,1%
Ny Haderslev	26.313	24.385	-7,3%
Ny Holbæk	24.898	27.251	9,5%
Ny Skanderborg	18.325	22.478	22,7%

Område	1994	2005	1994-2005
Broby	2.474	2.457	-0,7%
Faaborg	7.981	7.494	-6,1%
Ringe	5.719	5.810	1,6%
Ryslinge	2.594	2.357	-9,1%
Årslev	3.559	3.667	3,0%
Faaborg-Midtfyn	22.327	21.785	-2,4%
Egebjerg	2.662	2.504	-5,9%
Gudme	2.090	2.365	13,2%
Svendborg	19.219	19.290	0,4%
Ny Svendborg	23.971	24.159	0,8%

Udvikling i antal beskæftigede 1994-2005

Relativ udvikling i antal arbejdspladser ialt 1994-2005

Færre arbejdspladser i Faaborg Midtfyn

I modsætning til den generelle udvikling i Danmark, har kommunen mistet arbejdspladser henover de seneste 10 år. Der er samlet tale om en reduktion på 2,4 % svarende til 540 arbejdspladser.

Der er dog væsentlige interne forskelle i Faaborg Midtfyn. Samlet set har områderne omkring Ryslinge og Faaborg mistet arbejdspladser, mens områderne omkring Ringe og Årslev har haft en positiv udvikling i antallet af

arbejdspladser. Men der har ikke været tale om en lineær udvikling, idet der i flere områder er tale om væsentlige variationer i perioden. Eksempelvis har der omkring år 2000 været flere arbejdspladser i Ringe området, end der er i dag.

I perioden fra 1994 til 2005 har Faaborg Midtfyn haft en udvikling i beskæftigelsen der ligger væsentligt under lands- og Fyngennemsnittet. Det skal sammenholdes med, ledigheden samtidig er faldet, hvilket kan være et udtryk for, at der er kommet flere pensionister i kommunen. Udviklingen understreger således Faaborg - Midtfyns udfordring i forhold til befolkningssammensætningen i fremtiden, hvor det jo forventes, at der vil være endnu flere ældre end i dag.

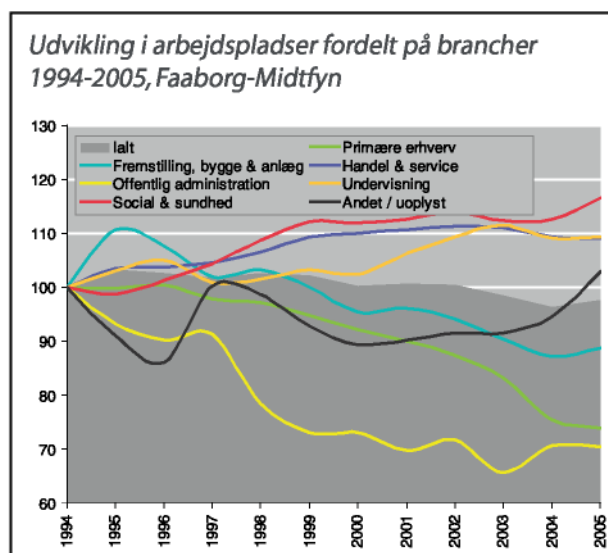
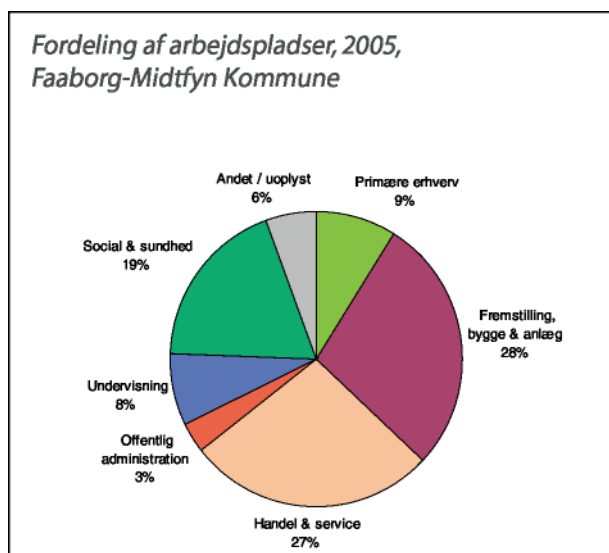
Brancherne i Faaborg - Midtfyn

Helt overordnet set adskiller Faaborg - Midtfyn kommune sig ikke væsentligt fra de øvrige sammenligningskommuners sammensætning af arbejdspladsernes fordeling på brancher – erhvervstyper.

Kommunen har markant flere arbejdspladser inden for de primære erhverv end de øvrige sammenligningskommuner, hvilket kan hænge sammen med de forholdsvis mange gartnerier, der er i kommunen, og naturligvis omfanget af landbrug. Derudover har Faaborg Midtfyn, og i øvrigt hele Fyn, flere arbejdspladser inden for undervisning end landsgennemsnittet. Det er muligvis de mange efterskoler og højskoler på Fyn, der slår igennem.

Derudover har kommunen generelt færre arbejdspladser inden for de øvrige erhvervstyper set i forhold til landsgennemsnittet og flere af sammenligningskommunerne. Der er her tale om følgende erhvervstyper: social og sundhed, fremstilling samt bygge og anlæg, handel og service, andet – uoplyst.

Tabellen over udviklingen i arbejdspladser fordelt på brancher viser, at der generelt er en negativ udvikling i antallet af arbejdspladser inden for især offentlig administration, men også de primære erhverv, og fremstilling – bygge og anlæg. Samtidig er der dog en positiv udvikling i antallet af arbejdspladser inden for social og sundhed, undervisning, handel og service og "uoplyst". Disse tendenser svarer i øvrigt til udviklingen i den øvrige del af landet og Fyn, bortset fra offentlig administration, som i højere grad varierer fra kommune til kommune

5.5. Pendling

I Fyns Amt var der i 2005 ca. 219.000 arbejdspladser og ca. 228.000 beskæftigede. Det svarer til et arbejdspladsunderskud på ca. 9000 arbejdspladser svarende til 3,9 % af arbejdsstyrken. Antallet af arbejdspladser har gennem perioden fra 1994 til 2005 svinget meget, men der er samlet set sket en mindre stigning, samtidig er der et fald i arbejdsstyrken og i ledigheden, hvilket skulle reducere pendlingen.

I kommunen er der flere som pendler ud end der pendler ind. Således pendler ca. 50 % af områdets borgere til et arbejde uden for kommunen. Ringeområdet adskiller sig, idet her er der flere som pendler ind, end der pendler ud. Indpendlingen i Faaborg har i en årrække været markant faldende, men det seneste års tid er indpendlingen dog steget en anelse.

Der er gennem perioden fra 1994 til 2005 sket et fald i arbejdspladser i hele kommunen. Samtidig er arbejdsstyrken faldet, men det er ledigheden også, så principielt set burde pendlingsmønstret være det samme. Men ind- og udpendlingen har imidlertid været jævnt stigende både i landsdelen men også i kommunen gennem hele perioden. Denne udvikling betyder at flere pendler til deres arbejde, og at der er en øget mobilitet i landsdelen og i kommunen. Den øgede mobilitet kan i flere henseender ses som en positiv udvikling, da det bl.a. kan have en positiv effekt på bosætningen i kommunens landsbyer og landdistrikter.

Område	Udpendling	Natbefolkning	Andel udpendling
Hele landet	0	0	0%
Fyns Amt	84.661	228.225	37%
Ny Assens	10.931	19.986	55%
Faaborg-Midtfyn	12.238	24.888	49%
Ny Svendborg	10.276	27.137	38%
Øvrig Fyn	51.216	156.214	33%
Ny Frederikshavn	8.032	30.125	27%
Ny Haderslev	10.177	25.749	40%
Ny Holbæk	18.517	33.881	55%
Ny Skanderborg	16.809	28.425	59%

5.6. Boliger og huspriser

I hele landet, også på Fyn, er der i perioden 1995 til 2006 bygget mange nye boliger, som på landsplan har givet en vækst i boligmassen på 8,3 %. Der har været godt gang i byggeriet på Fyn, som ligger lidt over landsgennemsnittet. Det samme gør sig gældende for Faaborg Midtfyn, som har haft vækst, der ligger over lands- og Fyns- gennemsnittet. Dette kan sammenholdes med befolkningsudvikling, som er lavere end væksten i byggeriet. Samtidig er der dog nedlagt en del stuehuse i hele landet herunder også i Faaborg-Midtfyn. Nedgangen i stuehuse matcher til en vis grad væksten i parcelhusbyggeriet. Det er især Årslev-området som har haft en markant vækst i boligbyggeriet, specielt har stigningen i antallet af række-, kæde- og dobbelthuse været meget

stor. Der har også i Ringe-området været en stor stigning i disse hustyper.

I hele Danmark har der i perioden fra 1995 – 2006 været en vækst i antallet af tomme boliger. Væksten har dog været noget højere i Faaborg-Midtfyn Kommune. Faaborg og Ryslinge har flest tomme huse.

Der har generelt været stigende huspriser i hele landet siden 1995, det er naturligvis også gældende for kommunen.

På Fyn er der en tendens til at huspriserne er størst i Odense, samt i kystbyerne. Generelt ligger huspriserne i Faaborg-Midtfyn noget under huspriserne i Odense. Det er Aarslev og Faaborg, som har de højeste kvadratmeterpriser. Disse priser understreger samtidig disse områders potentialer i forhold til at tiltrække personer med højere indkomster. Det er dog bemærkelsesværdigt, at Faaborg ikke har haft samme prisudvikling som de øvrige kystbyer på Fyn.

Parcelhuse	1994	2005	Absolut	Relativ
Hele landet		970347 1060880	90533	9%
Fyns Amt	100226	109664	9438	9%
Assens	2451	2689	238	10%
Broby	1812	1963	151	8%
Faaborg	4384	4698	314	7%
Ringe	2701	2945	244	9%
Ryslinge	1997	2124	127	6%
Årslev	2557	2875	318	12%
Faaborg Midtfyn	13451	14605	1154	9%
Alle boliger	1995	2006	1995-2006	
Hele landet	2.426.503	2.629.020	8,3%	
Fyns Amt	215.309	234.751	9,0%	
Broby	2.664	2.838	6,5%	
Faaborg	8.004	8.658	8,2%	
Ringe	4.781	5.253	9,9%	
Ryslinge	2.976	3.227	8,4%	
Årslev	3.431	4.066	18,5%	
Faaborg-Midtfyn	21.856	24.042	10,0%	
Egebjerg	3.581	3.905	9,0%	
Gudme	2.669	3.040	13,9%	
Svendborg	20.312	22.239	9,5%	
Ny Svendborg	26.562	29.184	9,9%	

Stor vækst i byggeriet – dog ikke i parcelhusbyggeriet

Kommunen har generelt haft en høj vækst i boligbyggeriet, og det er til trods for en forholdsvis begrænset befolkningsudvikling. En lav befolkningstilvækst i samme periode indikerer, at der til trods for en begrænset befolkningstilvækst er behov for hele tiden at have et udbud af nye boliger / arealer til boligbyggeri.

Byggeri af nye parcelhuse tiltrækker typisk ressourcestærke familier, hvorfor

byggeriet af disse er interessant set i forhold til kommunens ikke tilstrækkeligt gode evne til at tiltrække disse. Parcelhusbyggeriet har ikke haft samme vækst som etageboligbyggeriet, og rækkehusene m.v. Det kan være et udtryk for, at der i kommunen samlet set har været et generationsskifte i det eksisterende parcelhusbyggeri, hvilket væksten i etageboligbyggeriet, rækkehusene kan indikere.

Faaborg-området forholdsvis lave vækst i parcelhusbyggeriet er bemærkelsesværdigt set i forhold til Assens-området, der har haft en noget højere vækst, og som har en tilgængelighed, der svarer til Faaborg-områdets – dette særligt set i forhold til Faaborgs bosætningsattraktivitet .

Broby og Ryslinge har også haft en begrænset vækst i parcelhusbyggeriet. Disse områder er kendetegnet ved, at der ikke har været en større by, som har kunnet trække områdets vækst og udvikling i en positiv retning. Disse områder er typiske landdistriktsområder, der rummer mindre byer, der ikke har samme tiltrækningskraft som de store.

Centrale udfordringer er således at få fokus på Faaborg-områdets og på de 2 landdistriktsområders udvikling med henblik på at understøtte og fremme disse områders udviklingspotentialer bedst muligt.

5.7. Samlet vurdering - Faaborg-Midtfynske udfordringer

Befolkningsudvikling en hovedudfordring

Faaborg Midtjylland kan i henhold til foreliggende befolkningsprognose se frem til en befolkningsudvikling, hvor der bliver færre erhvervsaktive, færre børn, samt flere seniorer og ældre: 24 % flere seniorer og ældre, 11 % færre børn, og ca. 9 % færre erhvervsaktive. Det er en udvikling, som viser, at der er behov for en målrettet kursændring, der skal sikre, at kommunens samlede befolkningsudvikling får en markant bedre balance. Befolkningsprognosen er alene en fremskrivning, hvorfor en kursændring vil kunne ændre udviklingens faktiske forløb. For at opnå en bedre balance i befolkningsudviklingen, skal der især gøres noget for at tiltrække og fastholde erhvervsaktive børnefamilier. En vellykket bosætningsstrategi vil kunne bidrage til en mere balanceret udvikling.

Lave indtægter en udfordring

Kommunen har samlet set en lav gennemsnitsindkomst. Hvis befolkningsprognosen kommer til at holde, så vil gennemsnitsindkomsten yderligere falde og udgiftsbehovet stige. Det er således som beskrevet ovenfor dels vigtigt at tiltrække erhvervsaktive børnefamilier, men det er også væsentligt, at de har en indkomst, der kan løfte kommunens indkomstefterslæb i forhold den øvrige del af Fyn og store dele af Danmark.

Lavt uddannelsesniveau

Kommunen har generelt et lavt uddannelsesniveau. Det er problematisk for kommunens udvikling, at den har mange ufaglærte. I den nye økonomi er det netop denne gruppe, som er i farezonen i forhold til ledighed og som spås begrænsede muligheder for genansættelser i fremtiden. Efteruddannelse af denne gruppe er derfor essentiel for kommunens udvikling.

Det er endvidere væsentligt at have fokus på de unges tilgang til ungdomsuddannelser og herefter til de videregående uddannelser. Det er en kendsgerning, at alt for mange af kommunens unge ikke tager en videregående uddannelse. De mange håndværkere/faglærte er på den korte bane væsentlige at have i kommunen. Dels er der en udbredt selvstændighedskultur inden for disse faggrupper, dels er det med til at fastholde de unge i området. På den lange bane er det imidlertid ikke en hensigtsmæssig udvikling. Ikke kun Faaborg-Midtfyn men hele Danmark har et helt altafgørende behov for, at langt flere af de unge gennemfører en videregående uddannelse, da hele Danmark i endnu højere grad end hidtil skal leve af viden. En væsentlig del af et områdes tilflyttere er personer, som tidligere har haft et tilhørsforhold til området. På længere sigt vil en bedre uddannelse af de unge således bidrage til en højnelse af områdets uddannelsesniveau og dermed også kommunens indkomstniveau.

Erhvervs- og bosætningskommune

Meget tyder på, at store dele af kommunen skal leve af bosætning, og at erhvervsudviklingen primært kommer til at ske i Faaborg, Ringe og Årslev. Men generelt er der en tendens til at fremtidens arbejdspladser lokaliserer sig omkring større nationale og internationale vækstcentre, hvorfor der er en risiko for at alle dele af kommunen i endnu højere grad skal leve af bosætning i fremtiden. Bosætning er således samlet set et afgørende og et centralt udviklingstema for Faaborg-Midtfyn Kommune, hvor fastholdelse og tiltrækning af den bedst uddannede arbejdskraft er en stor udfordring.

Store interne forskelle i kommunen

Analysen viser, at der er store interne forskelle i kommunen, og at de enkelte områder har forskellige styrker, potentialer og udfordringer.

Broby-området står på "stand by"

Broby-området er kendetegnet ved at være et stort landdistriktsområde med mange mindre byer og landsbyer. Det er kendetegnende for områdets udvikling, at udviklingen står lidt på "stand by", idet der stort set hverken er en positiv eller en negativ udvikling.

Området har relativt mange børn og unge men har også mange ældre – flere end landsgennemsnittet, og der bliver mange flere ældre i området. Dertil kommer, at området har vanskeligt ved at tiltrække familier - både de nye og de etablerede familier.

Uddannelsesniveaueet i området er generelt lavt, og området tiltrækker ikke de uddannede grupper.

Faaborg området udnytter ikke sit potentiale

Faaborg-området tiltrækker mange etablerede familier, herunder også de veluddannede. Det er bemærkelsesværdigt, at området har denne styrke, da det set i relation til flyttemønstret er et vanskeligt segment at tiltrække.

Samtidig tiltrækker Faaborg borgere, som har flere penge end dem som flytter derfra. Det hænger fint sammen med Faaborg-områdets evne til at tiltrække de veluddannede og etablerede, da dette segment typisk har en forholdsvis god indkomst. Det kan også hænge sammen med områdets "Floridaeffekt" – hvilket er et væsentligt opmærksomhedspunkt for området. Floridaeffekten - er et symbol på områdets evne til at tiltrække relativt mange ældre – (med formuer

?). Til trods for områdets evne til at tiltrække en del velhavere og veluddannede personer, så har området en lav gennemsnitsindkomst. Det skal bemærkes, at der er en del forskelle mellem Faaborg by og landdistrikterne i Faaborg-området.

Mulighederne for at bygge nyt hus i Faaborg-området har været begrænsede sammenlignet med de øvrige områder i kommunen. Området har sammen med Ryslinge området kommunens relativt laveste vækst i byggeriet af parcelhuse.

Faaborg by er områdets erhvervsby – men noget tyder på at byen mister arbejdspladser.

Faaborg området har de styrker, som kommunen har brug for at styrke yderligere. Området har et potentiale til at blive et væsentligt stærkere kort for kommunen. Meget tyder imidlertid på, at Faaborg by mangler dynamik til at trække og løfte udviklingen i byens opland. Der er behov for at løfte området og især byen i forhold til at udnytte dens styrker og potentialer i forhold til den nye økonomi på såvel erhvervs- og bosætningsområdet.

Ringe-området rykker – konkurrencen venter om hjørnet

Ringe-området har en del af de styrker, som hele kommunen skal blive bedre til. Området har som et af de få områder i kommunen en positiv befolkningsudvikling. Ligesom Faaborg tiltrækker Ringe de etablerede familier, men området er endnu bedre til at tiltrække de nye familier. Dertil kommer at området tiltrækker de uddannede og de veluddannede. Samtidig har området en positiv erhvervsudvikling. Området har således flere strenge at spille på, samtidig med at det har en god placering ved motorvejen med let adgang til Odense-området og til motorvejen til Jylland / Sjælland.

Viden om motorvejens snarlige færdiggørelse kan have haft en positiv effekt på udviklingen i Ringe-området, men området har dog samtidig arbejdet målrettet dets udvikling, hvilket også har en effekt.

Motorvejen til Svendborg bliver færdig inden for få år, hvorfor tilgængeligheden til Svendborg og Rudkøbing bliver væsentligt forbedret. På den ene side har alle områder i det sydfynske gavn af en positiv udvikling i hele området, på den anden side skal man være opmærksom på en øget konkurrence fra Svendborg-området.

Som for Faaborg er det væsentligt, at der ikke alene fokuseres på Ringe by men også på de mindre byer og landdistrikterne i Ringe-området, hvor udviklingen ikke har været så positiv som i Ringe by.

Ryslinge området har tabt pusten

Det går generelt ikke så godt for Ryslinge området. Området er på samme måde som Broby området kendetegnet ved at være et stort landdistrikt. Det er det eneste område i kommunen, der har en negativ befolkningsudvikling. Området har en del børnefamilier, ifølge prognosen vil området få mange færre af dem i fremtiden. Samtidig vil området få rigtig mange flere seniorer (60-75).

Området har kommunens laveste indkomstniveau. Samtidig sker der det, at de folk som flytter derfra har flere penge end dem, som flytter dertil. Derudover har området kommunens laveste relative andel af personer uden en uddannelse, og har mistet en del arbejdspladser. Endvidere har området kommunens relativt laveste vækst i byggeriet af parcelhuse.

Ryslingeområdets udvikling understreger, at der er et stort behov for, at området får en kursændring, og at området får en stærkere og mere positiv profil.

Årslev trækker

Årslev er det område i kommunen, der har en udvikling, som ligger tættest på landsgennemsnittet. Området har stort set altid haft end positiv udvikling. Området har en positiv befolkningsudvikling og tiltrækker mange af de nye familier, som lige er færdige med deres uddannelser herunder også de veluddannede. Samtidig har området en høj gennemsnitsindkomst. Samlet set tyder det på, at Årslev er et attraktivt bosætningsområde for netop det segment, kommunen som helhed skal blive væsentlig bedre til at tiltrække.

Årslev er også et af de få områder i kommunen, der har en positiv erhvervsudvikling. Der bliver her skabt flere arbejdspladser.

Årslev-området er begunstiget af områdets nærhed til Odense og til den overordnede nationale infrastruktur – de 2 motorveje. Samlet set ser det ikke ud til, at Årslev området står over for markante udfordringer – men området får rigtig mange flere ældre i fremtiden. Samtidig er det væsentligt at være opmærksom på, at området får en markant og hidtil ikke eksisterende konkurrence fra områderne sydpå, idet motorvejen vil forbedre tilgængeligheden til områderne langs med den væsentligt. Således bør motorvejens effekt på Årslev-området være et væsentligt opmærksomhedspunkt i de kommende år.

Denne sammenfatning kan yderligere sammenfattes i nedenstående SWOT-analyse:

5.8 SWOT-analyse

STYRKER	SVAGHEDER
<ul style="list-style-type: none">• Mange aktive foreninger og aktører• Aktive lokalsamfund• Foreningsbåret kultur og idræt• Tæt ved kulturhistoriske miljøer• Relativt billige boliger• Gode trafikale forhold til større erhvervsområder (Odense m. fl.)• God adgang til folkeskoler, friskoler og efterskoler• Varieret smuk natur og miljø af stor værdi for både lokalbefolkning og turister	<ul style="list-style-type: none">• Bosætningstilvækst for lille• Svag innovation i erhvervslivet• Generelt for lavt uddannelsesniveau• For få med høj uddannelse og høj indkomst• Unge fraflytter i forbindelse med uddannelse og vender ikke tilbage• Veluddannede fraflytter på grund af for få kulturtilbud• Få lokale muligheder for mellemlange og videregående uddannelser

Fortsættes næste side

MULIGHEDER	TRUSLER
<ul style="list-style-type: none"> • Gode betingelser for videre udvikling af turisterhverv • Etablering af sammenhængende oplevelsesbælter til gavn for såvel beboere som turister • Bedre adgang til naturen • Bedre formidling af områdets rige natur og kulturarv • Bygge videre på de kunstaktiviteter, der findes i dele af kommunen • Øge fysiske aktiviteter via samarbejde i forbindelse med fritid, sport og kultur for alle aldre • Opmuntre iværksætterkultur og innovation blandt eksisterende og nyetablerede virksomheder • Etablering af nye fødevareraktiviteter baseret på forædling og salg af lokalområdets naturlige produkter • Etablering af nye typer servicevirksomheder • Arbejde bevidst med bosætningsformer og fysisk miljø 	<ul style="list-style-type: none"> • Individualisering • Vigende udvikling i traditionelle erhverv • Yderligere centralisering af servicefaciliteter fra landdistrikter til byer • For få tilbud til mennesker i de kreative erhverv • For ringe muligheder for at blive koblet på den nyeste IT-teknologi • Fraflytning af unge, veluddannede familier • Misforstået lokalpatriotisme • Kommunen hænger ikke sammen • Risiko for at blive hægtet af den internationale udvikling • Kollektive transportmuligheder utilstrækkelige

6. Strategi

6.1 Vision og målsætning LAG Faaborg-Midtfyn

Visionen for indsatsen af LAG Faaborg-Midtfyn under landdistriktsprogrammet 2007-2013 er en kombination af det nationale tema og vision for Region Syddanmark og Faaborg-Midtfyn Kommune:

At støtte og udvikle det gode og hele liv i landdistrikterne

Da knap 70 % af borgerne i kommunen bor i mindre byer og landdistrikter, er det afgørende at strategien sigter på at understøtte en decentral udvikling, der samtidig kan være basis for dannelse af stærke netværk, der skaber sammenhængskraft såvel i det enkelte lokalområde som i kommunen som helhed.

Visionen og den deraf følgende strategi kan udtrykkes i en kvalitativ målsætning:

At skabe attraktive leve- og erhvervsvilkår i landdistrikterne i Faaborg-Midtfyn Kommune baseret på nytænkning, bæredygtighed og med brobygning til det øvrige samfund

Disse levevilkår for såvel nuværende som ny beboere skal give sig udtryk i såvel flere og nye erhvervsaktiviteter i landdistrikterne som i gode boligforhold og -former og trivsel for alle i fritiden.

Overordnet vil LAG Faaborg-Midtfyn understøtte nye erhvervsaktiviteter i landdistrikterne. Det kan være i form af etablering og videreudvikling af mikrovirksomheder/iværksættere med vækstpotentiale i sig selv eller i form af udbyggede netværk – herunder også etablering af hjemmearbejdspladser for liberale erhverv o. lign., etablering af nye og spændende faciliteter for turister, nye fødevarer virksomheder baseret på forædling og salg af lokalområdets naturlige produkter, nye typer servicevirksomheder. Strategien på erhvervsområdet tager sigte på en sammenhængende indsats for at skabe helt nye former for arbejdspladser/brancher – men meget gerne i et samspil med de traditionelle fødevarer erhverv.

Overordnet vil LAG Faaborg-Midtfyn understøtte og være initiativtager til nye initiativer, der retter sig mod at skabe trivsel og gode bo- og levevilkår i landdistrikterne. Det kan være i form af eksperimenterende boligbyggeri i landdistrikterne, nye fritidsaktiviteter – både i form af idræt utraditionelle, aktiverende kulturtilbud og andet – samt nye foreningsformer og netværk. Projekter og initiativer skal baseres på lokale ildsjæle og frivillige foreninger som drivkraft.

For såvel erhvervsaktiviteter som øvrige trivsels-, bo- og levevilkår er LAG Faaborg-Midtfyn opmærksom på at være på forkant med IT-udviklingen.

Det enkelte menneske, den enkelte kommune region og dermed også livet i landdistrikterne er i dag en del af en international verden. Derfor er LAG Faaborg-Midtfyn opmærksom på, at projekter, der kan gavne international kontakt til og fra lokalområderne er vigtige i den globale udvikling. Dette kan foregå samtidig med at lokalområderne bevarer og udvikler deres særpræg.

Projekter, der styrker og udvikler kreativitet, tværfaglighed og netværk vil blive prioriteret.

Projekter, der er bæredygtige - det vil sige, at de kan dokumentere, at de kan leve videre og udvikle sig, når støtten er ophørt - vil blive prioriteret.

6.2 Beskrivelse af strategiske indsatsområder

På basis af ovennævnte situations-analyse, vision, målsætning og overordnede betragtninger vil LAG Faaborg-Midtfyn arbejde med følgende strategiske indsatsområder:

6.2.1 Bosætning – trivsel og nye muligheder

Der skal skabes attraktive muligheder for bosætning i landdistrikterne i kommunen, således at flere mennesker i den arbejdsdygtige alder har disse områder højt på deres liste over mulige områder for bosætning. Der skal etableres projekter, gerne nytænkende, således af områderne bliver interessante for velfungerende familier med børn. Det er indlysende at trafikale forhold spiller en stor rolle lige som let adgang til uddannelse og institutioner er vigtige.

Det er ligeledes vigtigt at være opmærksom på nye bomuligheder for den stadig stigende seniorbefolkning. Der kan tænkes mange former for boliger, som vil medvirke til at bevare livskvaliteten.

For en stigende – men stadig beskeden – del af befolkningen spiller landdistrikternes blanding af rolige forhold og smuk natur, som den overvejende del af kommunens landdistrikter er præget af, en stor rolle. Det er vigtigt, at der etableres lettilgængelige oplysninger om byggegrunde, ledige boliger samt tomme gårde og huse.

Beboere i alle aldre skal have rige muligheder for at dyrke deres mangeartede interesser. Derfor er det vigtigt at varierede idrætsanlæg, motions- og fitnessmuligheder, samlingssteder og andre rammer for fritidsmuligheder bliver en integreret del af boligområderne.

Det er desuden vigtigt, at såvel nuværende som kommende beboere på forskellig vis bliver inddraget i det levende foreningsliv og føler, at de selv kan være med til at præge udviklingen.

6.2.2 Erhvervsudvikling og iværksættere

Som helhed betragtet har Faaborg-Midtfyn Kommune haft en nedgang i antallet af arbejdspladser, selv om der er svage tegn på, at udviklingen er ved at vende. Det vil være nødvendigt at arbejde for at skabe helt nye og andre former for erhverv, som passer ind i landdistrikterne. Her skal ikke mindst ses på mulighederne for på den ene side virksomheder, der fagligt går på tværs af de traditionelle brancher og på den anden side stærkt specialiserede virksomheder.

Som nævnt oven for skal der arbejdes for etablering af nye mikrovirksomheder (forstået som virksomheder med mindre end 10 ansatte), udvikling af bestående virksomheder samt etablering af erhvervsmæssige netværk. Erfaringer har vist, at den type virksomheder/netværk, der kaldes AMBIA – Arrangement Med Mange Beskæftigede Ingen Ansatte – ofte kan skabe lige så mange arbejdspladser, som andre, mere traditionelt vækstorienterede virksomheder.

Det er vigtigt at være opmærksom på, at de erhvervsmæssige klynger med specielle kompetencer, der findes i byerne, har mulighed for at outsource visse af disse opgaver til mindre virksomheder i landdistrikterne, f.eks. designere, IT-udviklere, analytikere. I den forbindelse skal det gentages, at det er en afgørende forudsætning, at der også fra politisk side lægges pres på, at den nyeste og bedste IT-teknologi/fibernet udbredes til de områder, hvor udbyderne ellers ikke finder det økonomisk interessant. Det gælder for virksomhederne om, at de både kan modtage og sende information hurtigt og i store mængder.

Det er vigtigt, at denne forudsætning opfyldes. Netop serviceerhverv kan med stor fordel placeres i f.eks. landdistrikter. De private serviceerhverv udgør i dag mere end 60 % af den samlede økonomiske aktivitet i Danmark. Mere end 80 % af alle jobs skabes i servicesektoren og eksportandelen er stadig stigende. Rådet for Teknologi og Innovation under Videnskabsministeriet har i sin handlingsplan 2007-2010 udpeget servicesektoren som et strategisk

indsatsområde. Det er af afgørende betydning, at landdistrikterne bliver en del af denne udvikling.

Der vil også være produktionsvirksomheder, der med fordel kan placeres i landdistrikterne, f.eks. virksomheder, der forarbejder og udvikler fødevarer baseret på områdernes naturlige afgrøder og viden om disse. Faaborg-Midtfyn området har her en klar konkurrencemæssig mulighed i at profilere sig i endnu højere grad som hjemsted for økologiske og sunde fødevarer. En række undersøgelser og erfaringer viser en stigende efterspørgsel efter sådanne produkter. Ligeledes viser nye undersøgelser, sponsoreret af EU, at økologiske fødevarer beviseligt er sundere end konventionelle fødevarer.

En vigtig del af erhvervsudviklingen vil være at styrke lokale virksomheders innovationsevne og videnstyngde i samarbejde med både regionale og nationale aktører. I den forbindelse skal man være opmærksom på, at forskellige former for seriøs uddannelses- og kursusvirksomhed i dag er i vækst. Etablering af kursussteder med mulighed for overnatning – i smukke, inspirerende omgivelser – vil være et godt bud på andre former for erhverv, der er velegnet for landdistrikterne i kommunen.

6.2.3 Kompetenceudvikling

Øget kompetence bliver mere og mere afgørende på næsten alle felter i dag. Det gælder både på det private og det offentlige område. Eksisterende og nye virksomheder skal kunne rekruttere medarbejdere lokalt med de rette kompetencer. Et stigende kompetenceniveau i stadig udvikling er afgørende for flere lokale arbejdspladser. Lokalt er det vigtigt at have klarhed over arbejdsstyrkens sammensætning og de kompetencer, der er nødvendige for at skabe vækst og flere lokale arbejdspladser i landdistrikterne i kommunen. Det er vigtigt at uddannelsesinstitutionerne samarbejder, så der sker et uddannelsesløft til alle, ikke mindst restgruppen af unge, hvoraf mange er fra landdistrikterne. Det er vigtigt med nær kontakt til regionens store uddannelsesinstitutioner samt at have øje for international kompetence. IT-teknologien kan endvidere komme til at spille en betydelig rolle i formidlingen.

Desværre giver de to bekendtgørelser, som konkretiserer denne del af Landdistriktprogrammet, kun begrænset mulighed for at støtte projekter, som sigter på kompetenceudvikling. Det vil være muligt at yde støtte til at en projektholder bliver kvalificeret til at gennemføre et projekt. Det vil også være muligt at støtte kompetenceudvikling af LAG-bestyrelsen og koordinatoren.

6.2.4 Turisme

Bortset fra nogle oplysninger fra Faaborgegnen foreligger der kun få konkrete tal for turismens betydning for kommunen og for landdistrikterne. Det skal dog bemærkes, at Egeskov slot er en af landets store turistattraktioner med ca. 200.000 besøgende årligt (2007). Der er dog ingen tvivl om, at området har et stort erhvervmæssigt potentiale med mulighed for etablering af lokale arbejdspladser og meromsætning for de allerede eksisterende.

De eksisterende tal viser, at den tidligere Faaborg Kommune havde en forholdsmæssig stor turistindustri i forhold til indbyggertallet. Der kan

arbejdes meget mere med turistprojekter, men det skal gøres med omtanke til gavn for såvel beboerne i lokalområderne som turisterne.

LAG Faaborg-Midtfyn vil også prioritere projekter, der er tiltrækkende for de mennesker, der vil se verden på en anden måde. Noget anderledes, der samtidig kan være et udstillingsvindue af høj kvalitet for det, vi kan præstere. Aktiviteter og tilbud, der vil være et markant løft i mulighederne for kommende generationers viden, kultur og uddannelse. Det afgørende for succes på turistområdet vil være kreativitet og autencitet. Det kan være en fordel for netop Faaborg-Midtfyns turisme, at være i mindre målestok, således at "mødet med den anden" bliver ægte og nærværende. Det vil også have betydning, at forskellige fag og erhverv sammen skaber turistoplevelser. Både de lidt større og de små kreative aktører bør finde sammen om spændende tilbud – både om oplevelser, fordybelse, ro, viden og egentlige produkter.

Naturen i kommunen byder på mange mulige turisttilbud. Det er vigtigt at nye turistprojekter samtidig bevarer og udvikler denne natur.

Det vil være interessant at igangsætte projekter, der kan være med til at udnytte og genetablere de gamle, nedlagte landbrugsbygninger, der ofte skæmmer naturen.

Ud over naturen har Kommunen mange store og små, men markante, kulturtilbud, som kan appellere til mange turister. Mange af disse kunne finde sammen i forskellige netværk – også i hele regionen – for at skabe en sammenhængende oplevelse af historie, kultur og kunst, kulinariske oplevelser og muligheder for fysisk udfoldelse.

Et stort projekt, som bør ses i et netværksperspektiv, er de nye muligheder for, at større krydstogtskibe anløber Faaborg havn, og at turisterne bliver transporteret rundt til områdets turistoplevelser. Der vil være en række, hidtil upåagtede muligheder, der bliver interessante.

En anden form for turisme er "bogturisme" og "filmturisme". Det vil især være danske turister, der gerne vil besøge de steder, de har læst om i bøger og set på film. Et aktuelt eksempel er de mange besøgende i Horne Kirke, der har set filmen "Adams Æbler".

I alle nye turistprojekter bør der tages hensyn til, at der skal være plads til såvel de fastboende som til turister.

I så mange som mulige turistkontakter bør det overvejes, hvordan mennesker, der i dag er turister, men i morgen er erhvervsaktive over hele jorden, kan få mulighed for at stifte bekendtskab med det lokale erhvervsliv i alle dets former og tage viden om dette med sig hjem.

6.2.5 Børn og Unge

Som tallene for kommunens befolkningsudvikling viser, har kommunen generelt færre unge end såvel landsgennemsnittet som gennemsnittet for Fyn som helhed. Og antallet falder stadig. Det hænger naturligvis i høj grad sammen med at antallet af personer i den fødedygtige alder bliver mindre. Men det skyldes også, at de unge flytter fra området til større byer for at

uddanne sig og kun i begrænset omfang vender tilbage for at stifte familie og bo i landdistrikterne. Derfor er det vigtigt at iværksætte projekter, der får de unge til ønske at flytte tilbage for at give deres børn de samme oplevelser og muligheder, som de har haft. Det er altså i en vis grad langsigtede virkninger, der skal være resultatet af disse projekter. Men, det skal samtidig gøre unge, etablerede familier fra andre dele af landet/byerne interesserede i at flytte til landdistrikterne.

En vigtig del af disse bestræbelser er naturligvis at Faaborg-Midtfyn bevarer den mangfoldighed af skoletilbud i en meget decentral forsyning med små enheder tæt på borgernes område. Et tæt samspil mellem kommunen og øvrige projekter er vigtig. Bevarelse af gymnasierne og tilsvarende uddannelser er ligeledes afgørende.

Der er rundt om i landdistrikterne i kommunen mange gode fritidstilbud til børn og unge. Imidlertid skal der hele tiden skabes flere aktiviteter med aktuelle temaer, som tilfredsstillende børn og unges behov og interesser i landdistrikterne.

Et vigtigt tema i projekter for børn og unge er – i disse turbulente tider – tryghed. Det gælder trygge boligforhold, trygge veje og sundhed. Gennem aktiviteter for sundhedsfremme og forebyggelse skal det sikres at trivsel og sundhed styrkes hos børn og unge. Og igen er det indlysende at projekter, der er et samspil mellem offentlig service, idrætstilbud, andre tilbud om krop og sjæl og uddannelse skal nyde fremme.

6.2.6 Landsbyudvikling

En række aktuelle undersøgelser, senest i "Samvirke", november 2007, viser, at trods mange anstrengelser ser det ud til, at udviklingen går i retning af, at landsbyerne affolkes. Der er dog også eksempler på det modsatte. Det viser, at projekter, hvor der tænkes anderledes og nyt, kan medvirke til at gøre det attraktivt at bo i landsbyerne. En meget stor del af grundlaget er politiske beslutninger, men beboerne og borgerne kan gøre meget selv – og måske derved få indflydelse på de politiske beslutninger. Rent projektmæssigt er det i dag vigtigt at indse, at ingen landsby normalt vil kunne være sig selv nok. Projekter, der omfatter en fælles, koordineret indsats for landsbyer, der ligger tæt sammen, vil være vigtige. Landsbyerne vil også kunne lære af hinanden. Både i ind- og udland er der vellykkede projekter, man kan lære af.

I en lang række landsbysamfund i kommunen er der stort engagement, tætte sociale netværk og et stærkt og varieret foreningsliv. Det er vigtigt at etablere projekter, der styrker og fornyer disse kræfter. Der skal være harmoni mellem den udvikling, som stammer fra lokalområdet selv og den udvikling, som kommer udefra, hvis et projekt skal lykkes. Lokale projekter skal tage højde for begge former for udvikling i planlægningen. Vigtigst er, at projektet bygger på lokale ressourcer og på at fastholde en værditilvækst i lokalområdet. Det er også vigtigt, at lokalbefolkningen har en evne til at organisere sig. Den sociale kapital er fuldt så vigtig som økonomiske forhold i udviklingen. Projekterne skal have konstruktiv udgangspunkt i lokalbefolkningens interesser, ideer og behov, så der sikres en harmonisk landsbyudvikling. Der skal tages størst mulig hensyn til landsbyens historie, byggeskik og miljø. Desuden bør befolkningen inddrages i planlægningen af byens fremtid.

I et idékatalog peger Socialministeriet på, at i forbindelse med landsbyudviklingsprojekter er borgermøder, fremtidsværksteder og nedsættelse af arbejdsgrupper effektive metoder. De involverer mange mennesker og tilstræber, at ingen bliver holdt udenfor. I forbindelse med sådanne møder kan man med fordel indkalde mennesker med viden til at komme med indlæg. Samspelet mellem de lokale projektdeltagere, de offentlige myndigheder og eksterne eksperter viser sig gang på gang at være afgørende for et projekts overlevelse. Det er blevet kaldt "den nødvendige trekant".

I sammenhæng med temaet børn og unge kan nævnes, at Gudhjem (Melsted) gennemførte et fremtidsværksted specielt for børn og unge og med gode resultater.

Projekterne for landsbyudvikling kan have såvel et erhvervsstrategisk - som et socialt/kulturelt sigte. Det er vigtigt at være bevidst om projektets natur og om det indgår naturligt i de øvrige planer i området. Igen er netværkstankegangen vigtig.

En vigtig målestok for projekter inden for landsbyudvikling er, i hvor høj grad de fremhæver de lokale værdier, er lokalt forankrede og gør området attraktivt.

6.2.7 Kultur

Kommunens landdistrikter har en rig kulturarv med landsbymiljøer, mange historiske herregårde, nogle af landets ældste forsamlingshuse og friskoler – fx Ryslinge Højskole -, malermiljø omkring Faaborg mv. Sigtet er at fastholde og udvikle denne kulturarv.

I en undersøgelse af kulturforbruget gennemført af Europa Kommissionens statistikkontor, Eurostat, i 2007 fremgår det, at danskerne er blandt de borgere i Europa, der har det højeste kulturforbrug. En kulturundersøgelse i Danmark fra 2004, gennemført af Socialforskningsinstituttet viser et lignende kulturforbrug. De elektroniske mediers vækst fortrænger ikke de traditionelle kulturudbud.

De årlige, såkaldte TØBBE-undersøgelser (Turismens Økonomiske og Beskæftigelsesmæssige Betydning) viser at turistomsætningen (hvoraf en stor del jo finder sted på kulturområdet) skaber beskæftigelse, ca. 1,6 job pr. omsat million kr.

Der er ingen grund til at tro, at dels interessen for kultur dels dens økonomiske og beskæftigelsesmæssige betydning er forskellig fra region til region, fra kommune til kommune, eller anderledes i landdistrikterne. Det er derfor bekymrende, at bosætningsanalysen for Sydfyn viser, at en væsentlig del af fraflytterne peger på, at kulturtilbud har betydning for dem. Ydermere er det tydeligt, at det er de bedst uddannede, der fraflytter.

Kulturtilbud af kvalitet har stor betydning og er en væsentlig bosætningsparameter. Derfor skal der skabes flere projekter, der sigter mod et bredere kulturudbud landdistrikterne i Kommunen. Det skal være

kulturprojekter og –tilbud, der i overensstemmelse med satsningen på børn og unge medvirker til at disse dels modtager kulturtilbud dels selv kan være kulturelt aktive. F.eks. er kommunen i 2007 blevet kendt som Årets Danmarks Spil Selv Kommune. Her er et fundament at bygge videre på – samtidig med Carl Nielsen-projekter i sammenhæng med festivalerne i Odense.

Kommunen har en rig kulturarv, som kan formidles endnu bedre i et tværgående samarbejde mellem museer, borgerne og de offentlige myndigheder. Der skal imidlertid også ses fremad, således at projekterne også afspejler den moderne udvikling på alle kulturområder.

Projekter der skaber synergi og er til fælles gavn for såvel beboerne og turister og samtidig kan give seriøs omtale nationalt og internationalt vil blive prioriteret.

Bevarelse af biblioteker har vist sig landsdækkende at have meget stor betydning for lokalområdernes attraktivitet. I stedet for blot at betragte disse som traditionelle biblioteker, kan der tænkes nyt og kreativt, så de bliver til bredere kultursteder, hvor frivillige kan yde en indsats sammen med professionelle kulturmedarbejdere.

Ligeledes bør der satses på kulturhuse, hvor kommunen og borgerne kan arbejde i samklang.

Projekterne bør også kunne tiltrække de beboere, der ikke selv er opsøgende, men kan gøres interesserede i mulighederne for at bo i et spændende og attraktivt miljø.

6.2.8 Idræt

Idræt er en af de vigtigste forudsætninger for det gode og hele liv i landdistrikterne. Ud over glæden ved sporten og motionen i sig selv bidrager et bredt, velfungerende idrætsliv i lokalområderne til at skabe og bevare sundhed, og samværet giver værdifuld social kompetence.

Samlet set har kommunen en bred vifte af idrætsforeninger med muligheder for aktiv udøvelse. Idrætslivet i landdistrikterne står dog overfor store udfordringer fremover. En undersøgelse fra Syddansk Universitet fra 2006 viser, at der er et stigende problem med at rekruttere frivillige ledere og instruktører til det brede foreningsarbejde. Ligeledes er der en udvikling mod nye idrætsvaner på grund af et ændret hverdags- og arbejdsliv. Ligeledes vinder – især i byerne – det private marked for idræt frem i form af motionscentre, squashbaner, og andre specialiserede former for individuel idrætsudøvelse. Derfor skal det lokale idrætsliv styrkes gennem vedligeholdelse og modernisering af såvel indendørs som udendørs muligheder for motion. Man skal samtidig være opmærksom på de nye former for idrætsudøvelse og medtage dem i tilbuddene. Derfor skal f.eks. nye bygninger/anlæg til idræt leve med den vanskelige balance både at være egnede til udøvelse af den enkelte idrætsgren og samtidig være fleksible, så de kan anvendes til nye idrætsgrene i fremtiden.

Der kan være grund til også at se kreativt på organisationsformerne fremover. Idrætslivet i landdistrikterne skal stadig være baseret på frivilligt arbejde, men

et bredt samarbejde mellem foreningerne på tværs kan give muligheder for flere varierede og fleksible tilbud på et mere "professionelt" niveau. Et samarbejde vil også kunne give grundlag for bedre og attraktive leder- og instruktøruddannelser.

Kommunen har særlige muligheder for at tilbyde aktiviteter, der har tilknytning til den varierede natur: Havet, skovene, Svanninge Bakker, Tarup-Davinde grusgravsområdet etc.

Idrætslivet er i dag blevet mere internationalt også på breddeplan, hvor Danmark altid har haft gode traditioner. Internationale kontakter med - og inspiration fra tilsvarende foreningsliv og lokalområder i udlandet kan være med til at skabe et spændende idrætsliv i kommunens landdistrikter.

6.2.9 Natur

På naturområdet kan det konstateres, at kommunen er meget begunstiget. Kombinationen af Øhavet, de sydfynske bakkelandskaber, skovene og de mange smukke landbrugsarealer er - også sammenlignet med øvrige områder i ind- og udland - af høj karat. Som det siges i den regionale udviklingsplan "Det gode liv - visionen for Syddanmark", er det et sammenhængende netværk af kvalitetsnatur og særegne landskaber, som bør benyttes og også beskyttes. Det er vigtigt at sørge for, at bevare respekten for landskab, anvendelsen af det og er i balance med kulturmiljøet. Det er oplagt, at der hele tiden tænkes på, hvordan nye natur- og rekreative fritidsområder kan etableres; men gøres det ikke med omtanke kan det ødelægge sig selv.

Der har især i Svanninge Bakker og Tarup-Davinde været en positiv udvikling, hvor store private fonde og konsortier har købt betydelige arealer, som lægges ud til hensynsfuld anvendelse. Der er f.eks. gode stiprojekter, men der kan stadig skabes en forbedret tilgængelighed til naturen. Det er vigtigt, at det kommer til at ske i fælles forståelse mellem alle involverede parter. Kommunen er opmærksom på både beskyttelse og benyttelse i sin Udviklingsstrategi. Denne udviklingsstrategi vil kunne følges op af andre initiativer i tæt samarbejde. Efterhånden som mange ønsker en højere livskvalitet i form af rolige og smukke omgivelser vil den rette balance mellem benyttelse og beskyttelse af naturen kunne tiltrække nye tilflyttere, når der i øvrigt er en god udvikling på de andre områder beskrevet i denne strategi.

6.2.10 Andet

6.2.10.1

Specifikke områder, der kræver særlig indsats og vægtning i projekterne

Region Syddanmark har udarbejdet en regional udviklingsmodel - et værktøj, som Region Syddanmark stiller til rådighed for kommuner mv. til brug for benchmarking, følsomhedsanalyser, resultatmåling og identifikation af "kritiske" forhold. Værktøjet kan anvendes i arbejdet med kommunale planstrategier, og vil kunne fungere som et godt værktøj i dialogen mellem regionens kommuner og mellem kommunerne og regionen. Se <http://www.regionyddanmark.dk/wm217450>. Af modellen fremgår, at kommunen på en række vigtige områder ligger under gennemsnittet for

landets kommuner. Der er derfor grund til at være opmærksom på, at der såvel direkte som indirekte i forbindelse med de øvrige projekter skal gøres en ekstra indsats på disse områder. Det gælder især: Innovation og Informations- og Kommunikationsteknologi. Det gælder udviklingen med hensyn til iværksættere, hvor kommunen ligger bekymrende lavt. Endvidere drejer det sig om tilgængelighed til bredbånd. Her peger Region Syddanmark i sin regionale udviklingsplan, at målet må være, at hele Syddanmark indgår i ét fælles bredbåndsnet. Det vil kræve en stærk politisk indsats. Og endelig viser Region Syddanmarks model, at kommunen ligger langt under gennemsnittet af danske kommuner, især når det gælder erhvervsuddannelse, men også mellemlange og videregående uddannelser.

6.2.10.2 Analyser og undersøgelser

Der er i bestemmelserne for anvendelsen af de midler, der er til rådighed for de lokale aktionsgrupper lagt op til, at disse selv kan tage initiativ til f.eks. analyser og undersøgelser. LAG Faaborg-Midtfyn har ingen aktuelle planer om dette, men er opmærksom på, at det fx vil kunne være gavnligt at gennemføre analyser af lokalområdernes sociale kapital, hvor man måler fællesskabets styrke, positive og negative sider ved netværksdannelser og hvordan man bedst kan skabe synergi i indsatsen. I et lokalsamfund/landdistrikt er forpligtelser, forventninger, pålidelighed og tillid afgørende faktorer for at samfundet kan trives og udvikles.

6.2.10.3 I dag ukendte faktorer

I dagens samfund kan man ikke med nogen sikkerhed sige, at de områder, der er behandlet i denne strategiplan, vil have samme betydning inden for hele planlægningsperioden. Derfor må bestyrelsen for LAG Faaborg-Midtfyn sammen med medlemmerne være opmærksomme på nye udviklinger, der vil kunne ændre prioriteringerne.

7. Aktiviteter og mål for indsatsområder

7.1 Kvantificerede mål og forventede aktiviteter

Med udgangspunkt i visionen og den overordnede målsætning for LAG Faaborg-Midtfyn opstilles nedenfor aktiviteter og mål for de i afsnit 6 beskrevne indsatsområder. Det skal præciseres, at de i afsnittet nævnte projekter alene er eksempler på aktiviteter inden for de respektive indsatsområder. Målene er dækkende for programperioden 2007-2013.

7.2. Indsatsområde: Bosætning

Det konkrete mål for dette indsatsområde er en årlig befolkningsvækst på 0,1% - målt i absolutte tal. Der tages udgangspunkt i tabellen *Indbyggertal fordelt på byer og landområder* i afsnit 5.1. Sigtet er at undgå en negativ befolkningsudvikling i landdistrikterne.

Forventede aktiviteter:

- Projekter der forbedrer lokalsamfundenes tiltrækning som bosætningssteder.
- Projekter der skaber opmærksomhed om landdistrikter og landsbyer i Kommunen som et attraktivt sted at bo.
- Projekter der udpræget inddrager såvel nuværende som kommende beboere, således at de føler ejerskab, og at de er med til at bestemme og præge udviklingen i den ønskede retning.
- Projekter der bevarer og etablerer samlingssteder til mange formål.
- Projekter der udnytter/renoverer tomme bygninger
- Projekter der kan styrke integration af nye landdistriktborgere – danskere, såvel som nydanskere.

7.3. Indsatsområde: Erhvervsudvikling og iværksættere

Det konkrete mål for dette indsatsområde vil være etableringen af mindst 20 nye virksomheder og 5 bæredygtige netværk blandt disse i landdistrikterne i kommunen som direkte effekt af udviklingsstrategien i programperioden.

Forventede aktiviteter:

- Projekter der er med til skabe nye former for selvstændig virksomhed, netværk blandt mindre virksomheder og udvikling af nye produkter og services inden for forarbejdningsvirksomheder og nye ikke-jordbrugs aktiviteter.
- Projekter der medvirker til skabe grundlag for etablering af en levedygtig servicesektor med kontakt til kunder.
- Projekter der medvirker til at mennesker og virksomheder inden for de kreative erhverv bosætter sig og virker i kommunens landdistrikter.
- Projekter der medvirker til at øge beskæftigelsen i kommunen.
- Projekter der har fokus på erhvervsmæssig klyngedannelse og eller etablering af netværk på tværs af brancher i kommunen.
- Projekter der vil styrke lokale virksomheders innovationsevne og videnstyngde i samarbejde med både regionale, nationale og internationale aktører.
- Projekter der understøtter muligheder for hjemmearbejdspladser og distancearbejde, herunder samarbejdsprojekter med større virksomheder i og uden for kommunen.
- Projekter der er med til at skabe forskellige former for forpligtende fællesskaber, f.eks. fælles 'branding' af fødevarerprodukter baseret på

området naturlige produkter og inden for eksisterende eller innovative produktionsrammer.

- Projekter der skaber synergi såvel i som på tværs af brancher.
- Projekter der anvender bioteknologi, fx udnyttelse af affaldsstoffer fra landbruget.
- Projekter der har fokus på digital teknologi.

7.4. Indsatsområde: Kompetenceudvikling

Da der under Landdistriktprogrammet ikke gives støtte til bred kompetenceudvikling er det også vanskeligt at give kvantificerbare mål for dette område.

Indsatsområdet vil blive en "hjælpfunktion" for de øvrige indsatsområder. Konkret betyder det, at vi i forbindelse med gennemførelse af støtteberettigede projekter forventer aktiviteter i form af kompetenceudvikling for at gøre projektholderen kvalificeret til at gennemføre projektet.

Desuden forventes aktiviteter, som giver øget kompetence til personer, som er direkte involverede i gennemførelse af udviklingsstrategien. Det drejer sig om formand, medlemmer og koordinator. Disse kan også afholde møder, seminarer mv.

7.5. Indsatsområde: Turisme

Det konkrete mål for dette indsatsområde er etablering af mindst 10 nye turistaktiviteter og 5 nye niche- og merproduktioner indenfor turismeerhvervet i kommunen som direkte effekt af udviklingsstrategien i programperioden.

Forventede aktiviteter:

- Projekter der bygger på den unikke kultur og historie i kommunen og samtidig klart giver udtryk for fremsyn og områdets moderne teknologi og tænkning.
- Projekter der kan skabe sammenhæng mellem regionens og kommunens attraktioner og turist- og kulturtilbud. Som eksempel kan nævnes forskellige former for samarbejde mellem de mange tilbud om kunst.
- Projekter der skaber nye muligheder for markedsføring og synliggørelse af de mangeartede tilbud til turister i kommunen. Som eksempel kan nævnes de mange muligheder for "virtuel turisme", som kan skabe forhåndskendskab og engagement.
- Projekter der tager udgangspunkt i "filmturisme", "bogturisme", "gastronomisk turisme", etc.

- Projekter der gør det muligt for landdistrikterne at nyde godt af turismen fra de nærliggende større byer ved at følge op med nichetilbud om meroplevelse.
- Projekter der sigter mod den turisme, der er en følge af erhvervskonferencer og –møder.
- Projekter der skaber tæt sammenhæng mellem såvel generel turisme som områdets kultur og erhvervsliv.
- Projekter der understøtter turistinfrastrukturen f.eks. ved at sørge for kendskab til eksisterende - og etablering af nye muligheder for adgange til naturen via vandre- og cykelstier, 'vandstier' til f.eks. kajakker fra havn til havn eller campingplads til campingplads og lignende.
- Projekter der er med til at skabe samarbejder og overførsel af viden mellem lokale turistvirksomheder og regionale og nationale aktører på området.
- Projekter der etablerer og udbygger "spor" i landskabet, fx Ø-havs-spor, naturspor, kulturspor, fødevarer, historiske spor etc.
- Projekter der skaber alternative overnatningsmuligheder.
- Projekter der anvender nedlagte banestrækninger til turistformål.

7.6. Indsatsområde: Børn og unge

Det konkrete mål for dette indsatsområde er at gennemføre mindst 20 projekter, der relaterer sig til børn og unge, som direkte effekt af udviklingsstrategien i programperioden.

Forventede aktiviteter:

- Projekter der skaber flere og tidssvarende fritidstilbud til forskellige grupper af børn og unge i landdistrikterne i kommunen.
- Projekter der er med til at sikre, at børn og unge får reel og større medindflydelse og ansvar for deres liv i landdistrikterne i kommunen. F.eks. gennem afholdelse af de former for fremtidsværksteder, der nævnes under pkt. 6.2.6.
- Projekter der skaber nye og større begivenheder for børn og unge i kommunen med deres egen medvirken, fx rollespil på egnede steder (eksempelvis Tarup-Davinde grusgrave).
- Projekter der samler børn og unge på tværs af geografiske områder – også børn og unge fra andre dele af landet, der bliver tiltrukket af disse arrangementer. Som eksempler kan nævnes fodboldskoler i sommerferier, sammenkomster om musik og lignende arrangementer.
- Projekter der skaber mulighed for landdistrikternes børn og unge at møde børn og unge fra andre lande – både hjemme og ude.

- Projekter der understøtter uddannelse af børn og unge, f.eks. igennem caféer til lektiehjælp, ældre hjælper yngre osv.
- Projekter hvor der arbejdes målrettet med livsstilsfaktorer, herunder inddragelse af KRAM-faktorerne (Kost, Rygning, Alkohol og Motion) i en sundhedsrelateret indsats over for børn og unge.
- Projekter der giver unge så stort et tilhørsforhold til deres område, at de får lyst til en dag at vende tilbage til dette eller et tilsvarende område og blive aktive aktører i områdets liv. Samt at de, når de er væk fra området bliver ambassadører for området.

7.7. Indsatsområde: Landsbyudvikling

Det konkrete mål for dette indsatsområde er at gennemføre mindst 20 projekter, der medvirker til landsbyudvikling, som direkte effekt af udviklingsstrategien i programperioden.

Forventede aktiviteter:

- Projekter der, bredt formuleret, understøtter og forbedrer lokalsamfundenes sociale engagement og sociale bånd og fællesskaber, f.eks. som lokale kulturaktiviteter, foredragsforeninger, fællesarrangementer, kurser og seminarer for beboere i lokalområder.
- Projekter der udvikler organiseringsevne og kompetenceniveau.
- Projekter der sigter mod innovations- og kreativtetsudvikling.
- Projekter der beforder tværgående samarbejder mellem lokale organisationer som lokalråd, borgerforeninger, idrætsforeninger og menighedsråd og øvrige foreninger og interessegrupper i lokalsamfundet.
- Projekter der skaber sammenhæng og fælles indsats mellem to eller flere lokalområder.
- Projekter der styrker tværgående netværksdannelser.
- Projekter der arbejder med registrering - og renovering af tomme bygninger – såvel tidligere landbrugsbygninger som andre – samt det fysiske miljø i øvrigt for at øge attraktiviteten af landsbyerne for nuværende og kommende beboere. Gerne i samarbejde med kommunen om områdefornyelser i kombination med Socialministeriets støtte til områdefornyelse.
- Projekter der arbejder med tilgang til den nyeste IT-teknologi. Gerne i samarbejde med politikere og offentlige myndigheder, der kan medvirke til at IT-udbydere indser deres pligt til at forsyne alle egne af landet med IT-teknologi til rimelige priser.
- Projekter der understøtter udviklingsstrategien om at sikre tilstrækkelige servicefaciliteter, detailhandel i området. Måske i form af utraditionelle kombinationer af service- og detailhandel og kulturtilbud.

- Projekter der inspirerer til og støtter bevarende lokalplaner.
- Projekter der sigter på bygningsfornyelse og renovering.

7.8. Indsatsområde: Kultur

Det konkrete mål for dette indsatsområde er at skabe et mærkbart øget antal større og mindre aktiviteter og tilbud på kulturområdet i Kommunen med vægt på landdistrikterne som direkte effekt af udviklingsstrategien i programperioden. Som mål kalkuleres med 20 aktiviteter. Det skal siges, at tallet kan være vanskeligt at kvantificere, da de dels kan udvikles ud fra bestående aktiviteter, dels skabes som synergi og dels være helt nye.

Forventede aktiviteter:

- Projekter der i form af uddannelse og samarbejde med eksisterende aktiviteter understøtter og forbedrer lokalsamfundenes muligheder for at organisere og gennemføre større og mindre kulturtilbud i landdistrikterne.
- Projekter der henvender sig til børn og unge for i en tidlig alder at inddrage dem aktivt i områdets kulturliv.
- Projekter der formidler lokalområdernes rige historie og kulturarv på en tidssvarende måde til såvel beboere som til interesserede personer nationalt og internationalt.
- Projekter der på seriøst grundlag henvender sig til specielle kulturinteresser både nationalt og internationalt – gerne med sideløbende konferencer om det pågældende emne.
- Projekter der skriftligt/elektronisk formidler kultur og kulturbegivenheder i kommunen.
- Projekter der skaber netværksdannelse på tværs af forskellige kulturorganisationer både i og uden for kommunen.
- Projekter der knytter sig til eksisterende ordninger som f.eks. Film Fyn.
- Projekter der gør det attraktivt for mennesker i de kreative erhverv (film, teater, kunst, design, innovation, arkitekter etc.), ansatte eller selvstændige at bosætte sig og indgå i netværk i kommunens landdistrikter.
- Projekter der sikrer, at kulturområdet bliver anerkendt som en vigtig drivkraft for de øvrige nævnte indsatsområder.

7.9. Indsatsområde: Idræt

Det konkrete mål for dette indsatsområde er at gennemføre mindst 20 projekter, der relaterer sig til idræt i bred forstand, som direkte effekt af udviklingsstrategien i programperioden.

Forventede aktiviteter:

- Projekter der medfører tættere samarbejde mellem eksisterende foreninger på området.
- Projekter der har som formål at videreudanne ledere og instruktører på Idrætsområdet.
- Projekter der skaber internationale kontakter med tilsvarende foreninger og lokalområder til gensidig inspiration.
- Projekter der på overvejende frivillig basis og gerne i samarbejde med kommunen etablerer nye idræts- og motionstilbud med bred appel.
- Projekter der på en bæredygtig måde forener natur og idræt. Gerne på en måde så andre uden for området føler sig tiltrukket.
- Projekter der som målgrupper har særlige grupper som f.eks. idrætssvage børn, ældre borgere, der enten skal have transportmuligheder eller mulighed for at dyrke idræt og motion i mindre grupper tæt ved deres boliger.
- Projekter der fysisk skaber uformelle rum, indendørs og udendørs, for fysisk aktivitet på individuel - eller smågruppegrundlag.
- Projekter der er kommercielt baserede og skaber arbejdspladser uden at konkurrere, men i stedet samarbejder med det øvrige idrætsliv i lokalområdet.

7.10. Indsatsområde: Natur

Det konkrete mål for dette indsatsområde er at skabe et øget antal (mindst 10) af aktiviteter, tilbud og formidlingsinitiativer om naturkvaliteterne i kommunens landdistrikter som direkte effekt af udviklingsstrategien i programperioden.

Forventede aktiviteter:

- Projekter der udarbejdes og gennemføres i samarbejde med lokale myndigheder, foreninger og fonde med særlig indsigt i naturbevarelse og -benyttelse.
- Projekter der understøtter initiativer på naturområdet og inddrager lokale beboere og lodsejere i udviklingen og formidlingen af naturtilbud og i sikringen af adgang til lokale naturværdier.
- Projekter der forbedrer adgangen til naturen bl.a. ved etablering af stisystemer, skiltning og informationsmateriale.
- Projekter der understøtter initiativer, som renoverer og sørger for anvendelse af tomme bygninger, så de ikke skæmmer naturen, men tværtimod kan udnyttes som en del af naturformidlingen.

- Projekter der skaber dialog og sammenhængskraft mellem by og landdistrikter, mellem på den ene side foreninger som jægere, fiskere og på den anden side foreninger som naturfredningsforeninger, fuglereservater og andre.
- Projekter der er med til at sikre hensynsfuld adgang til naturen.
- Projekter der formidler viden om naturværdierne og naturtilbuddene i landdistrikterne i kommunen både lokalt og til en bredere målgruppe.
- Projekter der på tværs af interesser og i bredt samarbejde på bæredygtigt grundlag kan skabe en synergieffekt på bosætning, turisme og erhvervsudvikling, og udviklingen af disse områder.

8. Budget og medfinansiering

8. 1 Budget

Projektmidler:

Samlet årligt rammebeløb	Rammebudget Administration	Afsatte årlige midler til projekter
2.270.487 kr.	300.000 kr.	1.970.487 kr.

Fordeling på hovedindsatsområder:

Afsatte årlige midler til projekter	Indsatsområderne 7.3. Erhvervsudvikling 7.4. Kompetenceudvikling 7.5. Turisme	Indsatsområderne 7.2 Bosætning 7.6 Børn og unge 7.7 Landsbyudvikling 7.8 Kultur 7.9 Idræt 7.10 Natur
1.970.487	788.194	1.182.293

Administration:

Rammebudget administration	Koordinator og kontorhold samt lokaleleje hos Erhvervsråd Faaborg-Midtfyn	Restbeløb administrationsomkostninger
300.000 kr.	200.000 kr.	100.000 kr.

De årlige midler til projekter fordeler sig med 40% til erhvervsudvikling, kompetenceudvikling og turisme samt med 60% til de resterende aktiviteter.

Der vil være en løbende evaluering af udviklingsstrategien og de udpegede indsatsområder både i bestyrelsen for LAG Faaborg-Midtfyn og gennem kontakt med aktionsgruppens medlemmer, samarbejdspartnere og relevante ressourcepersoner, således at det hele tiden vurderes, om behovet for konkrete indsatsområder stadig understøttes af nærværende udviklingsstrategi. Som nævnt under pkt. 9.1 kan det i perioder være formålstjenligt, at der sker en fokusering på bestemte områder.

Den procentvise fordeling mellem indsatsområderne vil blive besluttet af bestyrelsen, mens inddragelse af nye indsatsområder eller ophør med støtte til eksisterende indsatsområder vil forudsætte udarbejdelsen og godkendelsen af en ny, revideret udviklingsstrategi.

Projektansøgninger, der går på tværs af flere indsatsområder, vil blive prioriteret.

Ansøgere skal bruge Fødevarerdirektoratets ansøgningsskema og vejledning til ansøgning. I forbindelse med LAG Faaborg-Midtfyns behandling af ansøgninger bliver der udarbejdet procedurer for denne proces. Endvidere vil bestyrelsen udpege evalueringskriterier i forhold til bevilligede projekter.

Bestyrelsen behandler normalt ansøgningerne samlet på møder i april og november, dvs. to gange årligt.

Forprojekter/forundersøgelser kan kun komme i betragtning, hvis de er en del af planlægningsprocessen for et "rigtigt" projekt i forbindelse med at undersøge, hvordan projektet bedst kan gennemføres (ikke om det skal gennemføres).

Bestyrelsen for den lokale aktionsgruppe kan vælge selv at iværksætte aktiviteter og projekter inden for udviklingsstrategiens indsatsområder. Det kan som nævnt under pkt. 6.2.10.2 være iværksættelse af analyser og undersøgelser for at få belyst relevante forhold.

8.2. Medfinansiering

Det er et klart ønske og intention, at alle projekter, der kan medvirke til at opfylde visionen, målsætningen og de konkrete mål i denne udviklingsstrategi skal kunne lade sig gennemføre, uanset størrelse. Derfor vil både bestyrelsen og koordinatoren komme til at spille væsentlige roller i forhold til at hjælpe projektholderne med at skaffe yderligere medfinansiering. Koordinatoren har en særlig vigtig rolle i forhold til at yde denne hjælp, og skal bistå ansøgere med input til ansøgninger, korrekturlæsning samt vejledning om yderligere tilskudsordninger, hvorunder et projekt kan tænkes medfinansieret.

Bestyrelsen for LAG Faaborg-Midtfyn er bl.a. opmærksom på følgende støttemuligheder:

- **Akse 1-3 under landdistriktsprogrammet.** Selv om ordningerne under disse akser ikke er øremærket til de lokale aktionsgrupper, kan projektholderne opfordres til at søge under disse ordninger, hvis det vurderes, at chancen for at opnå støtte her er rimelig. Oplysninger findes på: <http://www.landdistriktsprogram.dk/Default.aspx?ID=35243>
- **Innovationsloven**, som støtter innovation, forskning og udvikling inden for fødevarer-, jordbrugs- og fiskerisektoren med henblik på at skabe udvikling af nye produkter, produktionsprocesser eller markeder, som ellers ikke ville have fundet sted. Målet er endvidere, at fremme udviklingen, så innovation bliver en integreret del af virksomhedens daglige virke. Oplysninger findes på: <http://www.dffe.dk/Default.aspx?ID=29675>
- **Fiskeriprogrammet, herunder LAG-fiskeri.** Oplysninger findes på: <http://www.fiskeriudvikling.dk/Default.aspx?ID=27223>
- **Socialministeriets støtte til områdefornyelse.** Man kan i samarbejde med Kommunen søge støtte til gennemførelse af områdefornyelse i nedslidte byområder i større og mindre byer og nyere boligområder med sociale problemer. Støtten kan bruges til at forny gader og veje, torve og pladser og til at sætte sociale eller kulturelle aktiviteter i gang. Desuden kan kommunerne få støtte til planlægning, udredning og organisering i forbindelse med omdannelse af ældre erhvervs- og havneområder. Kommunerne kan her som forsøgsordning søge matchende EU-støtte til områdefornyelse gennem den lokale aktionsgruppe.

Oplysninger findes på:

http://www.social.dk/ministeriets_omraader/Byfornyelse_2007/omraadefornyelsen.html

- **Landlegatet.** Her kan der opnås økonomisk støtte til personer, institutioner, organisationer og foreninger til gennemførelse af aktiviteter der:

- kan forbedre landbefolkningens indtjeningsmuligheder.
- kan medvirke til at øge trivselen på landet.
- kan øge viden af betydningen for dansk landbrugsproduktion i videste forstand.

Oplysninger findes på: <http://www.dffe.dk/Default.aspx?ID=4761>

- **Indenrigs- og Sundhedsministeriets landdistriktspulje.**

Landdistriktspuljen har følgende delmål: at

- skabe nye, varige og utraditionelle arbejdspladser i landdistrikterne – herunder nicheproduktion - eventuelt som en kombination af privat og offentligt arbejde.
- styrke bosætningen i landdistrikterne
- styrke integrationen af nye landdistriktborgere, såvel danskere som nydanskere.
- fastholde og udvikle den offentlige og private service i landdistrikterne, herunder styrke initiativer til opretholdelse af basale servicefaciliteter.
- styrke de lokale kulturaktiviteter
- styrke sociale, kulturelle og uddannelsesmæssige initiativer rettet mod børn og unge i landdistrikterne – herunder aktiviteter for socialt svagt stillede børn og unge.
- belyse landdistrikternes udviklingsvilkår, herunder erhvervsvilkårene og befolkningens levevilkår.

Oplysninger findes på: <http://www.im.dk/im/> under landdistriktspuljen

- **EU's Regionalfond og Socialfond.** Formålet med de to fonde er at kvalificere og udvide arbejdsstyrken inden for iværksættere, uddannelse, innovation og anvendelse af ny teknologi. De to fonde bidrager med næsten 500 mio. kr. om året til at gøre de regionale erhvervsudviklingsstrategier til virkelighed. Fondenes midler vil have særlig fokus på yderområderne.

Oplysninger findes på Erhvervs- og Byggestyrelsens hjemmeside: bl.a.

<http://www.ebst.dk/socialfondsprogram>

<http://www.ebst.dk/EUansoegning>

- **Arbejdsmarkedsstyrelsen.** Oplysninger findes i øvrigt på: www.ams.dk

- **Landbrugets fonde og legater.** Landbrugsraadet er sekretariat for en række fonde og legater:

- Jordbrugets produktions- og promilleafgiftsfonde.
- Promilleafgiftsfonden for landbrug.
- Fonden for økologisk jordbrug.
- Landbrugsraadets uddannelseslegat.
- Landbrugets Kulturfond.
- Finansieringsfonden af 1963.
- Frode S. Jacobsens Pris.
- Støtte til nye partnerskaber inden for kost, ernæring og livsstil 2007.

Oplysninger findes på:

<http://www.landbrugsraadet.dk/view.asp?ID=8219>

- **Skov- og Naturstyrelsen.** Lokale grønne partnerskaber. I 2007-2009 afsættes årligt 10-15 mio. kr. til lokale grønne partnerskaber, med det formål at give bedre muligheder for lokalt forankrede frivillige friluftslivs- og naturprojekter. Der vil blive lagt vægt på støtte projekter vedrørende lokale grønne partnerskaber mellem f.eks. stat, kommuner, grupper af borgere, virksomheder, institutioner og foreninger.
Oplysninger findes på: www.skovognatur.dk/Service/Tilskud
- **Skov- og Naturstyrelsen.** Lokale miljøinitiativer. I 2006-2008 afsættes årligt 3,9 mio. kr. til tilskud til organisationer, institutioner, initiativ- og interessegrupper mv. til initiativer, der kan beskytte og forbedre samt øge kendskabet til natur og miljø, herunder oplysning, uddannelse og information om natur- og miljøspørgsmål.
Ordningen er relevant for f.eks. borgergrupper, lokale ildsjæle samlet i initiativgrupper og lokalt funderede institutioner.
Oplysninger findes på: www.skovognatur.dk/Service/Tilskud
- **Real Dania.** Støtter projekter, der gør en forskel i det byggede miljø.
Oplysninger findes på: www.realdania.dk
- **Trygfonden.** Projektet skal være til glæde for så mange som muligt og falde naturligt ind under et af kerneområderne: sikkerhed, sundhed eller anden samfundsnyttig aktivitet. Trygfonden uddeler i 2007 15 mio. kr.
Oplysninger findes på: www.trygfonden.dk
- **Friluftsrådet.** Friluftsrådet administrerer en pulje af tips- og lottomidler til friluftslivet. Alle kan søge, og Friluftsrådet bevilger i omegnen af 50 mio. kr. om året.
Børne- og Ungdomsorganisationernes Samråd har to særlige aftaler med Friluftsrådet om støtte til det lokale friluftslivsarbejde – såkaldte lokalafgifter. Den ene aftale omhandler tilskud til udvikling af lejr- og hyttegrunde. Den anden er til overnatningshytter og lejrpladser, og for denne aftale er kriterierne blevet fornyet. De nye kriterier betyder, at aftalen er relevant for flere projekter. Der er ansøgningsfrist 1. marts, 1. juli og 1. november og aftalen gælder indtil den 1. juni 2010.
Begge aftaler kan ses på <http://www.samraadet.dk/nyttigviden/stottemuligheder> under Friluftsrådet.
- **Tips/lottomidler til Friluftslivet**
Lokalforeninger under Samrådsorganisationerne kan også søge tips/lottomidler hos Friluftsrådet til projekter, som ikke falder ind under de to lokalafgifter. Der kan støttes til alle oplevelser i det fri. Støtte til idræt, kultur, friluftsliv m.m. undersøges også på: www.tipsmidler.dk
- **Andre:**
 - Socialt arbejde m.m. undersøges på; <http://www.fondsdatabasen.dk/>
 - Midler til integrationsfremmende aktiviteter;
<http://www.nyidanmark.dk/da-dk/Integration/puljer/>

- **Fionia Fond** har til formål at støtte større projekter, der fremmer den økonomiske, sociale og kulturelle udvikling primært på Fyn og i Trekantområdet. www.fioniafond.dk
- **Energi Fyns Almene Fond** støtter kulturelle, turistmæssige og sundhedsmæssige regionalfremmende formål, der har offentlighedens interesse, og som appellerer til og nydes af et betydeligt publikum. <http://www.energifyn.dk/index.aspx?articleid=962>
- **Albanifonden** støtter almennyttige formål af enhver art primært i det syddanske område såsom støtte til ungdomsarbejde gennem eksempelvis spejderbevægelsen og sportsklubber, støtte til almene kunstneriske, kulturelle og historiske formål samt tillige støtte til humanitære formål, til forskning eller til beskyttelse af naturmiljøet. www.albanifonden.dk

I øvrigt kan henvises til Kraks Fonde og Legater. Bog- eller cd-romform med oplysninger om mere end 7.500 fonde og legater.

Udover disse fonde forventer LAGs bestyrelse at anskaffe Teknologisk Instituts database for fonde, som et værktøj for koordinatoren.

9. Bemærkninger

9.1 Fokusering af indsatsen

Oven for er fastlagt de indsatsområder, som dækker hele perioden 2007-2013. Den er meget naturlig bredt formuleret, da der nødvendigvis skal indhentes erfaringer på området. Hertil kommer, at med den hast mange udviklinger sker i dagens samfund, vil LAG Faaborg-Midtfyn gerne indbygge en fleksibilitet i indsatsen, således at der kan skiftes mellem bred indsats og fokusering.

Ved i perioder at fokusere indsatsen, velbegrundet, på særlige temaer (fokusområder) kan kræfterne samles, hvor der opstår specielle behov eller nye udviklingsmuligheder viser sig. Et aktuelt eksempel på en sådan pludselig opstået mulighed er, at det nu ser ud til, at det lykkes for havnefogden i Faaborg at få tiltrukket større krydstogtskibe (1.000-1.500 passagerer) til at anløbe Faaborg Havn. Det vil kunne skabe basis for interessante aktiviteter i de nærliggende landdistrikter, hvor disse turister kan befordres frem og tilbage med busser. Det vil være aktiviteter af såvel turistmæssig som erhvervsmæssig karakter.

Med fokusområderne kan såvel LAG Faaborg Midtfyn som andre involverede parter opnå bedre indsigt i de problemer og behov, der er på et udpeget område (tema). Det vil give bedre grundlag for at prioritere projekter og gennemfører aktiviteter. Med en indsats inden for et fokusområde vil der formodentlig opstå flere projekter inden for samme tema. Disse projekter kan så få gavn af at samarbejde og de kan lære af hinandens erfaringer. I eksemplet med krydstogtturister vil flere projektet opnå en synergieffekt således at summen af resultaterne bliver større end når de enkelte projekters resultat bliver adderet hver for sig.

Med et fokusområde kan man i en afgrænset periode

- afvikle udviklingsværksteder og seminarer inden for fokusområdet;
- deltage i netværk og arrangementer inden for fokusområdet;
- tilbyde ekstra vejledning og sparring til projekter inden for fokusområdet;
- udbyde midler til bestemte aktiviteter inden for fokusområdet.

Et fokusområde vil typisk virke i en periode på mellem 6 måneder og 2 år.

9.2 Information og PR

LAG Faaborg-Midtfyn ønsker løbende at informere seriøst om foreningens indsats og om de støttemuligheder, der er knyttet til aktionsgruppen. Denne informationsindsats rettes mod alle indbyggere i Kommunen og bl.a. via hjemmesiden mod alle potentielt interesserede i dette område: nye beboere, nye erhvervsvirksomheder, potentielle samarbejdspartnere og mod nuværende og nye mulige støtteordninger. Dette vil bl.a. ske i form af

- oprettelsen af en hjemmeside, hvor man kan finde oplysninger om foreningen, støttemuligheder (med links til DFFE), udviklingsstrategien, relevante arrangementer og eksempler på projekter, der har fået støtte.

- vejledning (på hjemmeside og til at rekvirere skriftligt) om ansøgning og kriterier for at opnå støtte.
- nyhedsbrev, som tilbydes alle interesserede (pr. mail), hvor der løbende informeres om støttemuligheder, landdistriktsprogrammet, andre støtteprogrammer og relevante arrangementer.
- annoncering af ansøgningsfrister m.m. i relevante media.
- tilbud om at afholde informationsmøde.

Desuden ser LAG Faaborg-Midtfyn det som en opgave mere bredt at skabe opmærksomhed om indsats ved at gøre opmærksom på konkrete projekter af en vis størrelsesorden, der er gennemført med succes. Dette skal ske i såvel lokale som nationale media.

For at fremstå med en selvstændig profil vil LAG Faaborg-Midtfyn få skabt eget logo, til anvendelse på brevpapir, hjemmeside, nyhedsbrev osv. Det er først fremmest koordinator, der skal stå for dette informations- og PR-arbejde, men foreningens bestyrelsesmedlemmer skal være ambassadører for LAG Faaborg-Midtfyn og dermed medvirke til at udbrede kendskabet til indsatsen og projekterne.

Det kan overvejes at afholde seminarer og udviklingsværksteder inden for temaer, der skal have høj prioritet – og/eller hvor en indsats kan skabe "ringe i vandet". Dette kan f.eks. gennemføres i samarbejde med andre interesserede parter.

10. Underskrifter

(skal underskrives af ansøger/formanden og 2 bestyrelsesmedlemmer i foreningen – tegningsret)

Dato	Formandens navn: Erik Ravn Jensen
	Formandens underskrift:
	Jeg erklærer, at de afgivne oplysninger ovenfor er korrekte, og at jeg ikke har modtaget andre EU-tilskud til projektet og at jeg ikke har fortiet oplysninger af betydning for sagens afgørelse.
Dato	Bestyrelsesmedlems navn: Frank Karl
	Bestyrelsesmedlems underskrift:
	Jeg erklærer, at de afgivne oplysninger ovenfor er korrekte, og at jeg ikke har modtaget andre EU-tilskud til projektet og at jeg ikke har fortiet oplysninger af betydning for sagens afgørelse.
Dato	Bestyrelsesmedlems navn: Erik Sønderkov
	Bestyrelsesmedlems underskrift:
	Jeg erklærer, at de afgivne oplysninger ovenfor er korrekte, og at jeg ikke har modtaget andre EU-tilskud til projektet og at jeg ikke har fortiet oplysninger af betydning for sagens afgørelse.

Udfyldes af Direktoratet for FødevareErhverv

Dato	SB-1 (signatur):
Dato	SB-2 (signatur):

Bilag

Punkter fra idémødet 5/12 2007 på Ryslinge Højskole ”Udvikling i landdistrikterne – lad ideerne blomstre”

Bestyrelsen for LAG Faaborg-Midtfyn Kommune takker for det store engagement på medlemsmødet, hvor der kom mange gode ideer frem. De tanker og ideer, som er i overensstemmelse med LAG Faaborg-Midtfyns formål, vil blive indarbejdet i den endelige strategiplan, som bliver tilgængelig på vor fremtidige hjemmeside.

Der var 6 grupper, der diskuterede. Nedenfor er hver gruppes overskrifter skrevet ind, som de forelå på plancher og andet papir. ALT er skrevet ned i den form det fandtes.

1. Bosætning, trivsel og nye muligheder

- Byggemuligheder/grunde i alle områder. Kan man få byggegrunde?
- Alternative bosætningsformer (storparceller, eksperimentelt byggeri, lavenergi)
- Seniorbofællesskaber
- Etablering af cykel- og gangstier mv. så man kan færdes trygt
- God infrastruktur (veje, bredbånd, offentlig transport)
- Transport
- Alsidige idrætsmuligheder, evt. gratis busmuligheder
- Sportsaktiviteter
- 20 klubhuse – kr. 40.000
- Hvad med trivsel?
- Børnehaver
- Skoler
- Fritidsmuligheder for de unge
- Ungdomsklub
- Skoler lukkes
- Friskoler, efterskoler, højskole!
- Forsamlingshuse (samarbejde!, nyt tag)
- Mangler hotel (begravelseskafe)
- Forretninger (dagligvarer)
- Rekreative områder
- Se nye muligheder i fritidsinteresser i gamle bygninger i lokalområder
- Udnyttelse af tomme landbrugsbygninger
- Landsbyfornyelse - attraktive landsbymiljøer
- Udsmykning af landsbymiljøerne
- Tiltrække ressourcestærke tilflyttere
- Tiltag for at tiltrække højtuddannede og ressourcepersoner til landdistrikterne
- Tiltrække ressourcestærke veluddannede familier
- Synlighed for aktiviteter/kulturtilbud i lokalsamfundet (hjemmeside)
- Særlig profilering / differentiering af de enkelte lokalsamfund
- Støtte til det frivillige foreningsarbejde (vigtigt for trivslen i lokalsamfundet)

2. Erhvervsudvikling og iværksættere

- Udnyttelse af affaldsstoffer fra landbruget
- Fibernet til alle (virksomheder og hjemmearbejdspladser)
- Nye virksomheder i IT-sektoren
- Internetbaserede virksomheder
- Styrke netværksdannelser

- Kommunal og Erhvervsforening sætte fokus på hver enkelt virksomhed, sætte virksomheden i centrum (og den gror)
- Erhvervsstøtte
- Hjælp til nystartede
- Etablering af netværk / klyngedannelser
- Mange gode lokale virksomheder
- De "gamle" landbrugsejendomme
- Registrering af tomme bygninger
- Byforskønnelse og væk med forfaldne bygninger (eks. landbrug og industri)
- Udlejning af bygninger
- Gårdbutikker og nicheproduktioner
- Uddannelsesinstitutioner - Iværksætter/kokkeskoler!
- Nye virksomheder i fødevarersektoren (nicheprodukter)
- Iværksætterhuse

3. Kompetenceudvikling

- Oplevelsesøkonomi som tillægsgang på gymnasierne
- Gymnasierne bør vælge "stil", hvad sætter "vi" fokus på.
- Thaisenhus + Tøystrup
- En virksomhed i virksomheden. Eks. tomme bygninger kan bruges til undervisning og aktivisering af handicappede.
- Lokaler til at udvikle kompetencer
- Kursusvirksomheder og –deltagelse
- Erhvervsorienteret kursusaktivitet
- Hjælp til ERFAGrupper
- Miljøer så dem med uddannelser kommer tilbage
- Udvikling af såvel erhvervskompetence som "social kompetence"
- Understøtte idéfællesskab
- Understøtte samlingssteder for det sociale liv
- Innovative aktiviteter
- Internationalisering
- Livslang læring

4. Turisme

- Hjemmesider, der rykker
- Samarbejde i sydfynske – f. eks. Pakketure
- Familie – naturturisme
- Lejrskole- / naturskoleturisme
- Shelters til cykel- og traveturisme
- Shelters/bålpadser/kajakpladser
- Ferielejligheder, B&B, særlig rettet mod cykelturisme
- Alternative overnatningsmuligheder til hoteller / kroer (bondegårdsophold, b & b)
- Camping
- Cykelturisme for hele kommunen
- Havkajak og sejlsport
- Veteranjernbanen Korinth-Ringe
- Veteranbane fra Faaborg til Ringe
- Bevarelse og udvikling langs "jernbanen" Ringe/Faaborg
- Naivistisk kunstudstilling, Egeskov, kulturparken
- Tarup-Davinde området: Naturturisme med lejrskoler, overnatningsmuligheder, vandrerhjem, cafe (den gl. Radiatorfabrik)
- Wellness!

- Oplevelsescenter
- Fåborg bør udvikle mulighederne for søturisme
- Færgerne bør udvikles (madpakketurisme)
- Svanninge Bakke. Øhavsstien. B&B
- Oplevelsesturisme
- Etablering og understøtning af forskellige "spor" (ture) i kommunen: øhavsspor, naturspor, kulturspor, herregårdsspor, fødevarer etc.
- Syd og nord bindes bedre sammen for at udnytte alle potentialer
- Turister skal trækkes ind i landet

5. Børn og unge

- Færdes trygt i miljøet (stisystemer)
- Sikre skoleveje. Cykelstier
- Bustransport til uddannelse
- Let adgang til skole
- Skoler i nærheden
- Gode uddannelsesmuligheder
- Gode lokale pasningsmuligheder
- Naturlegeplads
- Sportsfaciliteter
- Klubaktiviteter og fritidsaktiviteter
- Legepladser etableres
- Idrætsforeningerne, Søllinge – Gislev – Vantinge – Ryslinge – Heden
- Gode lokale fritidstilbud (idræt, sociale, kulturelle)
- Gennemgående naturuddannelser - naturskoler
- Fritidsaktiviteter med dyr, jordbrug og haver for børn. Lære børn og unge om det gode liv på landet. (Eks 4H klub i Stenstrup).
- Oplevelse – interaktion – computer/natur
- Rollespil i Tarup -Davinde grusgrave
- Etablering af "specielle universer" f.eks. rollespil
- Integration af aldersklasser i oplevelser
- Teatermuligheder (både forestillinger og mulighed for at spille selv)
- Bevidsthedsgørelse om baggrund / kultur ("hvem er vi" - "et dejligt fødested")
- Samlingssteder for de unge
- Det musiske element - musikskoler
- Børnefestival
- Projekter for sundhed og velvære
- Bedre inddragning af de unge i foreningslivet / det sociale liv

6. Landsbyudvikling

- Bredbånd/fibernet til alle
- Adgang til PC på alle kommunens institutioner (borgerservice)
- Bevare institutioner
- Den lokale brugs/købmand (centralisme)
- Bevare attraktive tilbud i lokalområdet
- En landsby bør være så stor, at der er mulighed for en skole med 6. klasse.
- Værested for ældre (benyt forsamlingshusene/skolerne)
- Samlingssteder / væresteder – udbygning af forsamlingshuse, fritidshuse etc.
- Økonomiske midler til lokale råd (der sikrer samlingssteder)
- Undgå dårlige bygninger, ejendomme som tiltrækker "låsby-svendens"-husvildeboliger
- Kommunal opretning (byfornyelse) for landsbyer

- Forskønnelse – især hovedgaden i Ryslinge
- Landsbyfornyelse – bygningsrenovering - bevarelse af gamle gode bygninger
- Landskabsforvaltning/naturforvaltning
- Bevarelse af landsbymiljøet - bevarende lokalplaner
- Der bør selv i de mindste landsbyer være muligheder for at bygge nye huse.
- Udbud af huse og byggegrunde
- Transport – telebus
- Infrastruktur – offentlig transport (forslag om fri bustransport i kommunen)
- Bedre adgang til naturen - etablering / udbygning af stisystemer
- Understøtte den gode idé og de gode kræfter i lokalsamfundene

7. Kultur

- Større kulturarrangementer
- Flere kulturplatforme – f. eks. Forsamlingshuse
- Styrke teaterkulturen f. eks. MAS
- Musik i lokalområdet. Eks. samarbejde mellem musik og teater (MASH)
- Gendannelse af kulturugen (kunstigt åndedræt)
- MAS
- Foderstofften
- Laundrupmark egnsspil.dk
- Musikfestival
- "Gasværket"
- Musikskoler
- Egnsteatre - dilettantforestillinger
- Revy/teater/foredrag mm i lokalsamfundene
- Gallerier
- Ungdomsklub
- Juniorklub
- Børnekultur
- Avislæsestuer i lokale biblioteker til gavn for alle aldersgrupper. Udstillinger af lokale kunstnere
- Samspil mellem de forskellige kulturelle aktiviteter
- Oplysning om kulturtilbud i Faaborg-Midtfyns kommune
- Oprettelse af atelier
- Bevare kulturarven
- Forsamlingshuse/kulturhuse
- Bevarelse af biblioteker som kultursteder – biblioteker med kulturelle tilbud
- Bevarelse af kulturelle miljøer (højskoler, malergrupperinger etc.)
- Det brede kulturliv
- Veteranbane mellem Faaborg og Ringe

8. Idræt

- Fornyelse og åbenhed i bestående idrætsforeninger, overfor "kundekulturen"
- Der skal skabes gode vilkår for de individuelle idrætter
- Det individuelle på bekostning af holdidræt
- Stimulering af "friluft's" idræt
- Bedre udnyttelse af vandfronten
- Samspil mellem idræt og kultur
- Motionsidræt
- Idræt på konkurrenceplan
- Bredt udbud af idræstilbud til alle aldersgrupper
- Idrætsforeningerne: fodbold, håndbold, badminton

- Mangler forældre til bestyrelsen
- "Idrætskonsulent" betaling?
- Hjælp til regnskaber?
- Alternative idrætstilbud, eks. skaterhal
- Børn og unge skal have lokale muligheder for at bevæge og røre sig
- Ældreidræt
- Udbygning af idrætshaller
- Idrætsfaciliteter
- Idrætstilbud

9. Natur

- Adgang og tilgængelighed til naturen
- Geo-trekking – efter udpegede naturværdier (GPS)
- Synlighed for naturværdier
- Have naturplaner for lokalområderne
- Styrke Tarup-Davinde (søerne) naturområde
- Naturstier, moser, Espe grusgrave, Tarup-Davinde, Ringe sø
- Respekt for den private ejendomsret
- Gadekær mangler vedligeholdelse
- Naturcampingpladser
- Øhavsstien frem til det midtfynske (med naturcamping)
- Bedre udnyttelse af naturen for hele kommunen (kystområdet ved Faaborg, Svanninge Bakker, de midtfynske skove, Tarup-Davinde-området)
- Naturpleje
- Øge tilgængeligheden til naturområder (stier, kortlægning, afmærkning m.v.)
- Naturskoler

10. Andet

- Velhavende pensionister skal tiltrækkes
- Udbrede kendskabet til LAG's arbejde og initiativer
- Prioritering af udviklingsområder er nødvendig